

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra regionálního managementu

Bakalářská práce

Vybrané místní akční skupiny působící na území Plzeňského kraje a jejich role při rozvoji venkova

Vypracovala: Tereza Roubalová

Vedoucí práce: doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová

České Budějovice 2020

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Tereza ROUBALOVÁ
Osobní číslo: E17796
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Strukturální politika EU pro veřejnou správu
Téma práce: Vybrané místní akční skupiny působící na území Plzeňského kraje a jejich role při rozvoji venkova
Zadávací katedra: Katedra regionálního managementu

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Cílem práce je vytvořit charakteristiku vybraných místních akčních skupin, které působí na území Plzeňského kraje, dále je mezi sebou porovnat a zjistit, jaké jsou mezi nimi rozdíly. Následně pomocí analýzy dostupných dat vyhodnotit roli těchto místních akčních skupin při rozvoji venkova.

Metodika práce:

V teoretické části budou vysvětleny pojmy související s rozvojem venkova a dále fungování, význam a smysl místních akčních skupin. V praktické části bude vypracována charakteristika vybraných skupin, která bude doplněna tvorbou vhodných map v programu ArcGIS a SWOT analýzou. Pomocí analýzy dostupných dat bude vyhodnocena role těchto skupin při rozvoji venkova a bude provedeno jejich porovnání.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Cíl a Metodika, 3. Teoretická část, 4. Praktická část, 5. Vyhodnocení, 6. Závěr, 7. Seznam použitých zdrojů, Přílohy.

Rozsah pracovní zprávy: 40-50 stran
Rozsah grafických prací: dle potřeby
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

Binek, J. (2011). Synergie ve venkovském prostoru: paradoxy rozvoje venkova: kritické zhodnocení bariér, nástrojů a šancí rozvoje venkova. Brno: GaREP.

Faltová Leitmanová, I. (2012). Venkov jako místo pro žití. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.

Klufová, R. (2015). Demografický vývoj a typologie českého venkova v kontextu prostorových souvislostí. Praha: Wolters Kluwer.

Mickiewicz, A., & Mickiewicz, B. (2016). DIRECTIONS OF DEVELOPMENT OF REGIONAL POLICY WITHIN THE FRAMEWORK OF THE LOCAL DEVELOPMENT STRATEGY FOR RURAL AREAS [Online]. Economic Science For Rural Development Conference Proceedings, (41), 104-113.

Pělucha, M. (2012). Venkov na prahu 21. století: venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů města a venkova v globalizované ekonomice. Praha: Alfa Nakladatelství.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová**
Katedra regionálního managementu

Datum zadání bakalářské práce: **25. března 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **13. dubna 2020**

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 370 05 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 31. března 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně a pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této bakalářské práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 30. 4. 2020

.....

Tereza Roubalová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala doc. Dr. Ing. Dagmar Škodové Parmové za odborné vedení práce a dále p. Tomáši Havránkovi, manažerovi MAS Ekoregion Úhlava za cenné rady, které mi pomohly tuto práci zkompletovat.

Obsah

1	Úvod.....	8
2	Cíl a metodika.....	9
3	Teoretická část.....	11
3.1	Pojem venkov a jeho vymezení.....	11
3.1.1	Vymezení venkova českými autory.....	11
3.1.2	Vymezení dle OECD.....	12
3.1.3	Vymezení dle EUROSTATu.....	13
3.1.4	Vymezení dle demograficko-ekonomických indikátorů.....	14
3.1.5	Vymezení dle Programu rozvoje venkova.....	14
3.2	Rozvojové problémy venkova.....	15
3.2.1	Nezaměstnanost a nedostatek pracovních míst.....	15
3.2.2	Dopravní infrastruktura a obslužnost.....	15
3.2.3	Občanská vybavenost.....	16
3.3	Společná zemědělská politika.....	17
3.3.1	Reformy společné zemědělské politiky.....	18
3.4	Politika rozvoje venkova v České republice.....	20
3.4.1	Program rozvoje venkova 2007-2013.....	21
3.4.2	Program rozvoje venkova 2014-2020.....	23
3.4.3	Změny oproti programovacímu období 2007-2013.....	24
3.5	Metoda LEADER.....	24
3.5.1	Historie metody LEADER.....	25
3.5.2	Přístupy a principy metody LEADER.....	25
3.6	Místní akční skupina.....	27
3.6.1	Charakteristika.....	27
3.6.2	Územní působnost.....	27
3.6.3	Organizační struktura MAS.....	29
3.6.4	Financování.....	30
3.7	Komunitně vedený místní rozvoj.....	31

4	Praktická část	32
4.1	MAS Ekoregion Úhlava, z. s.	32
4.1.1	Územní vymezení.....	33
4.1.2	Přírodní podmínky.....	35
4.1.3	Přírodní památky a turistické vyžití	36
4.1.4	Členové a partneři MAS.....	37
4.1.5	Organizační struktura	38
4.1.6	SWOT analýza.....	38
4.2	MAS Aktivios, z. s.	42
4.2.1	Územní vymezení.....	42
4.2.2	Přírodní podmínky.....	43
4.2.3	Přírodní a kulturní památky, turistické vyžití.....	44
4.2.4	Členové a partneři MAS.....	45
4.2.5	Organizační struktura MAS.....	48
4.2.6	SWOT analýza.....	48
4.3	SCLLD a čerpání finančních prostředků	51
4.3.1	Projekty uskutečněné před programovým obdobím 2014-2020	52
4.3.2	Projekty uskutečněné v programovém období 2014-2020.....	54
4.4	Porovnání MAS Ekoregion Úhlava X MAS Aktivios a vyhodnocení jejich činnosti.	70
5	Závěr	77
6	Summary and key words.....	80
7	Zdroje.....	81
7.1	Tištěné zdroje	81
7.2	Online zdroje	82
8	Seznam obrázků.....	87
9	Seznam tabulek	88
10	Seznam grafů	90
11	Seznam schémat.....	91
12	Seznam příloh	92

1 Úvod

Česká republika jako taková nevyniká - kromě hlavního města Prahy, které se blíží k milionové populaci - výraznou sídelní strukturou. Naopak, je charakteristická vysokým počtem malých obcí a měst venkovského rázu do 500 obyvatel, ve kterých žije většina obyvatelstva. Tato skutečnost nám dává příležitost ke stabilizaci venkovských lokalit, pro kterou máme díky členství v Evropské unii možnost využívat financí z evropských dotačních programů. Problematika rozvoje venkova a jeho udržitelnosti je v rámci Evropské unie řešena již od přelomu druhého tisíciletí, kdy byla zahrnuta do finančně nejvíce podporované z politik, Společné zemědělské politiky. Finance pro rozvoj venkova jsou v každém programovém období v rozpočtu EU vyhrazeny, je ale důležité naučit se je efektivně získávat a využívat. Z tohoto důvodu se venkovské obce sdružují do skupin zaměřených na spolupráci a získávání financí, například do svazků obcí. Spolupráce a partnerství však nemusí být uzavíráno jen mezi obcemi, mohou se zapojit i občané v nich žijící nebo soukromí podnikatelé a zemědělci. Takováto forma spolupráce na mikroregionální úrovni je nazývána Místní akční skupinou. Její zástupci se zaměřují právě na získávání finančních prostředků pro rozvoj a udržitelnost svého venkovského území. Důležitým předpokladem pro jejich získávání je předkládání kvalitně zpracovaných projektů zaměřujících se na rozvoj venkova nebo hospodaření v něm, které pokud jsou přijaty, mohou do takovéto venkovské oblasti přinést velké množství financí, které jsou pro rozvoj a stabilizaci klíčové. Na zpracovávání a administraci projektů pro rozvoj venkova se zaměřují právě zástupci Místních akčních skupin (na našem území je jich aktivních 179), které díky znalostem daného území a zkušenostem s životem v nich mají pravděpodobnost pro získání dotace značně vyšší, než jednotlivec nebo obec samotná.

Místní akční skupiny jsou tedy společenství veřejné správy, soukromého sektoru a podnikatelských subjektů, neziskových organizací a nezářídka také aktivních občanů, kteří spolupracují a využívají metodu LEADER (Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale) k získávání peněžních prostředků k rozvoji a stabilizaci venkova.

Tomu, jak takové skupiny vznikají, fungují, jakým způsobem získávají finance a jaké projekty podporují se budu věnovat ve své bakalářské práci.

2 Cíl a metodika

Cílem bakalářské práce je:

1. vytvořit charakteristiku vybraných místních akčních skupin na území Plzeňského kraje;
2. porovnat vybrané místní akční skupiny a zjistit, jaké jsou mezi nimi rozdíly;
3. pomocí analýzy dostupných dat vyhodnotit roli těchto místních akčních skupin při rozvoji venkova.

Bakalářská práce obsahuje část teoretickou a část praktickou a dělena je do pěti kapitol včetně úvodu a závěru.

Po studiu odborné literatury jsou v teoretické části, která je rozdělena na sedm podkapitol, vysvětleny pojmy související s rozvojem venkova, jako je vymezení venkova nebo rozvojové problémy venkova. Další důležitou tematikou pro práci je Společná zemědělská politika a její reformy, které vedly k větší podpoře nejen zemědělců, ale také k podpoře rozvoje venkova, následně je v práci nastíněna politika rozvoje venkova v České republice. Dále je zde vysvětleno fungování místních akčních skupin a jejich postavení v rozvoji venkova, zaměřuji se také na metodu LEADER, kterou právě místní akční skupiny používají. Významnou publikací pro vytvoření literární rešerše byla kniha od doc. Ing. Martina Pěluchy, Ph.D. Venkov na prahu 21. století: venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů města a venkova v globalizované ekonomice. Dále jsem využívala volně přístupné internetové zdroje, nejčastěji ve formátu PDF, které se zabývají metodou LEADER nebo fungováním místních akčních skupin. Například se jednalo o Přístup Leader – základní příručka, nebo MAS – krok za krokem kterou vytvořila paní Ing. arch. Matoušková.

Praktická část je rozdělena na čtyři podkapitoly. Je zde vypracovaná charakteristika vybraných místních akčních skupin, která obsahuje územní vymezení - to je doplněno mapami vytvořenými v programu ArcGIS PRO - dále se v této části zabývám přírodními podmínkami území dané MAS, jelikož znalost těchto podmínek je důležitá pro objektivní zhodnocení fungování dané MAS a pro následný návrh strategie. Členové a partneři MAS jsou uvedeni v tabulkách včetně toho, jaký sektor zastupují nebo k jaké patří zájmové skupině. V rámci charakteristiky daných místních akčních skupin je dále uvedena organizační struktura dané MAS a nakonec je na území dané místní akční skupiny aplikována metoda SWOT analýzy. Jedná se o analýzu silných a slabých stránek, příležitostí a

hrozeb. Silné a slabé stránky se nazývají vnitřními atributy a vycházejí z vnitřního prostředí organizace a příležitosti a hrozby jsou vnějšími atributy a tudíž vycházejí z vně organizace. Tato SWOT analýza je dále použita jako východisko pro metodu párového srovnávání, neboli metodu Fullerova trojúhelníku. Pomocí této metody jsou následně srovnávány faktory jednotlivých kategorií SWOT analýzy. Po jejich porovnání jsou vybrány dva nejsilnější faktory v rámci každé ze čtyř kategorií, které jsou posléze opět srovnávány pomocí Fullerova trojúhelníku. Díky této metodě je možné stanovit vhodnou strategii rozvoje dané místní akční skupiny. Dále je v praktické části nastíněné čerpání finančních prostředků místními akčními skupinami v předchozím programovém období, tedy v programovém období 2007-2013, a zanalyzované v programovém období právě probíhajícím. V předchozím programovém období mnou vybrané místní akční skupiny - zejména Místní akční skupina Aktivios - uskutečnily velké množství projektů v rámci IV. Osy Programu Rozvoje venkova, která podporovala „projekty typu LEADER“. Čerpání finančních prostředků v probíhajícím programovém období 2014-2020 na základě schválené Strategie komunitně vedeného místního rozvoje je v práci podrobně analyzováno, je zde uvedeno, kolik bylo schváleno financí pro žadatele na daném území MAS, kolik dané místní akční skupiny čerpaly z daných operačních programů – OP Zaměstnanost, Program rozvoje venkova a Integrovaný regionální operační program a také jaké množství financí jim ještě zbývá rozdělit a vyčerpat. Dále se zaměřuji na to, jaké projekty byly finančně podporovány, jak se projekty na daných územích MAS lišily nebo jak si naopak byly podobné a nakonec vyhodnocuji přínos fungování MAS pro dané venkovské lokality.

3 Teoretická část

3.1 Pojem venkov a jeho vymezení

V každém z nás existuje určitá abstraktní představa, co je to venkov, jelikož podle různých znaků dokážeme intuitivně vnímat, co tento pojem znamená. Pro někoho mohou venkovské oblasti představovat zemědělské nebo řemeslné aktivity, někdo si představí jedinečné kulturní tradice a pro dalšího venkov představuje rozlehlé louky a panenskou přírodu s jen malým podílem zastavěného území. Jak ale tyto představy jednoznačně pojmenovat a vytvořit jasnou definici toho, co je to venkov? To je vzhledem jeho složitosti a komplexnosti velice náročné.

3.1.1 Vymezení venkova českými autory

Chceme-li venkov definovat, můžeme začít tím, že je to území či prostor. Pro vymezení venkova lze v zásadě použít pozitivní přístup, tedy že venkovem je území s venkovským charakterem, nebo negativní přístup, který říká, že venkovem je vše, co není městem (Pěluha a kol., 2012).

Na problém při vymezování venkova naráží v dnešní době řada odborníků, kteří se přiklání k názoru, že nelze vymezit jen jeden venkov, ale několik typů venkovů s různými znaky, jako například odlehlý venkov, příměstský a mezilehlý venkov (Binek a kol., 2011).

Na venkov lze také nahlížet z pohledu různých vědních oborů. Základní definici venkova z pohledu sociologického nalezneme ve Velkém sociologickém slovníku (Pěluha a kol., 2012): „*Venkov je obydlený prostor mimo městské lokality tradičně charakterizovaný orientací na zemědělství a menší hustotou obyvatel, ale i jiným způsobem života...*“ (Velký sociologický slovník, 1996). I v této definici je venkov ohraničen velice neurčitě. Na stejný problém ve vymezení venkova naráží i Cuhrová (2003), která říká, že venkov je „*Území bez pevných hranic, území proměnlivé v čase i prostoru*“.

Různé přístupy a problematičnost vymezení venkova nás přivádí k otázce, proč vlastně venkov vymezovat. Jako první můžeme uvést to, že je potřeba provádět různá politická a ekonomická rozhodnutí a alokovat zdroje na kvantifikovatelné bázi (Faltová Leitmanová, 2012). Účelové vymezení je dále nezbytné pro jasné vymezení příjemců dotací,

jelikož základní podmínkou politik financování určitého záměru z veřejných, národních a nadnárodních zdrojů je podmínka transparentnosti.

Pokud budeme chtít venkov vymezit obecně, můžeme říci, že se jedná o souhrn venkovských osídlení a nezastavěné krajiny, včetně zemědělských, vodních a lesních ploch a místních komunikací. Pokud k tomuto vymezení přiřadíme i vyšší zaměstnanost v zemědělském sektoru, můžeme zmínit přístup, který použil Blažek (2004), který zdůraznil propojení člověka s krajinou: „*Venkov jsou člověkem přetvořené a v mnoha případech výrazně dotvořené ekosystémy, které s aktivní rolí člověka a také i jím pozměněných, domestikovaných rostlin a živočichů počítají a neobejdou se bez nich.*“

3.1.2 Vymezení dle OECD

Vymezení venkova dle OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) je všeobecně uznávanou mezinárodní definicí. Jako kritérium pro vymezení venkovských oblastí používá hustotu zalidnění, resp. podíl obyvatelstva žijícího ve venkovských oblastech. V České republice se pro statistické účely používá systém NUTS. Celé území státu České republiky, označované jako NUTS 0 a 1 se člení na kraje, které tvoří úroveň NUTS 3. Po vstupu ČR do EU byly dále vytvořeny NUTS 2, tzv. regiony soudržnosti, do kterých směřovaly prostředky z rozvojových fondů EU – dnes regiony soudržnosti slouží jen pro statistické účely. Okresy, dříve označované jako NUTS 4, tvoří kategorii LAU 1 a obce LAU 2 .

Venkovské oblasti jsou definovány na dvou úrovních. Na lokální (obecní) úrovni jsou venkovské oblasti definovány jako sídla s hustotou obyvatelstva menší než 150 obyvatel/1 km². Na regionální úrovni se poté vymezují regiony:

1. Venkovské regiony (Rural region), dříve Převážně venkovské regiony (Predominantly rural region), kdy více než 50% obyvatel žije ve venkovských obcích;
2. Přejídné regiony (Intermediate region), dříve Významně venkovské regiony (Significantly rural region), kdy ve venkovských obcích žije 15-50% obyvatel;
3. Městské regiony (Urban region), dříve Výrazně městské regiony (Predominantly urban region), kdy ve venkovských oblastech žije méně než 15% obyvatel.

Další dělení zohledňuje velikost městských center, které jsou součástí regionů NUTS 3 a upravuje jejich následující klasifikaci:

1. pokud se v regionu, který byl klasifikovaný jako převážně venkovský nachází město s více než 200 000 obyvateli, což představuje nejméně 25 % regionální populace, stává se regionem přechodným;
2. pokud se v regionu klasifikovaném jako přechodný nachází město s více než 500 000 obyvateli, což představuje nejméně 25% regionální populace, stává se regionem městským (“OECD Regional Typology”, 2011).

3.1.3 Vymezení dle EUROSTATu

EUROSTAT (statistický úřad Evropské unie) používá typologii měst a venkova, která využívá třístupňový přístup ke klasifikaci oblastí úrovně NUTS 3.

Prvním krokem je identifikace populace ve venkovských oblastech. Venkovské oblasti jsou všechny oblasti kromě městských klastrů. Městské klastry EUROSTAT vymezuje na základě kartografické mřížky buněk, které jsou velikosti 1km² s hustotou zalidnění nejméně 300 obyvatel na km² a minimální populací 5 000 obyvatel.

Ve druhém kroku jsou regiony NUTS 3 klasifikovány následovně na základě podílu jejich obyvatel ve venkovských oblastech:

1. převážně venkovské, pokud je podíl obyvatel žijících ve venkovských oblastech vyšší než 50%;
2. přechodné, pokud je podíl obyvatel žijících ve venkovských oblastech mezi 20 a 50%;
3. převážně městské, pokud je podíl obyvatel žijících ve venkovských oblastech pod 20%.

Pro odstranění zkreslení, které vytvářejí extrémně malé regiony NUTS 3 se pro účely klasifikace spojují regiony, které jsou menší než 500 km² s jedním nebo více sousedícími regiony.

Třetí krok této klasifikace zohledňuje velikost městských center v regionech NUTS 3 a je stejný jako poslední krok klasifikace regionů dle metodiky OECD (“Urban-Rural Typology”, 2019).

3.1.4 Vymezení dle demograficko-ekonomických indikátorů

Tato definice vychází z demograficko-ekonomických indikátorů a rozděluje venkovské oblasti na tři typy:

1. integrované venkovské oblasti, které jsou charakteristické rostoucím počtem obyvatel, zaměstnaností v sekundárním a terciálním sektoru a s farmařením jako klíčovým využitím půdy, kdy se některé z těchto oblastí střetávají s fenoménem reurbanizace, tedy venkovská oblast již slouží pouze k přebývání, nikoliv jako místo zaměstnání a zisku finančních prostředků;
2. střední venkovské oblasti, které jsou poměrně vzdálené městským centrům a kde je typické prolínání primárního a sekundárního sektoru;
3. odlehlé venkovské oblasti, které jsou charakteristické nízkým procentem osídlení, často nízkými příjmy a zpravidla rovněž starší populací, která je závislá na práci v zemědělství; tyto oblasti jsou dále typické špatnou infrastrukturou, nízkou kvalitou poskytovaných služeb a často jsou tyto oblasti izolovány kvůli topografickým faktorům, např. horské poloze (Pělucha a kol., 2012).

3.1.5 Vymezení dle Programu rozvoje venkova

Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 používal pro vymezení venkovských regionů metodiku OECD, podle které spadalo 88,6 % obyvatel a 99,4 % území ČR do regionů významně venkovských a převážně venkovských (“Program rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013”)

Program rozvoje venkova ČR na období 2014-2020 používá pro vymezení venkova typologie OECD, Eurostatu a dále typologie město-venkov od DG Agri. Ta je založená na definici venkovských a městských mřížek o rozměru 1 km², kdy jsou za městské považovány mřížky, kde je hustota obyvatelstva vyšší než 300 obyvatel na km² a zároveň zde žije nad 5000 obyvatel.

Dále typologie DG Agri vymezuje 6 převážně venkovských regionů, 6 přechodných regionů a 2 výrazně městské regiony. V České republice tedy podle této definice převážně venkovské oblasti zaujímají 48%, významně venkovské oblasti 37% a výrazně městské oblasti 15% území. Nicméně pro podporu z Programu rozvoje venkova se za venkovské území považuje celé území České republiky s výjimkou NUTS 2 CZ01 Praha (“Program rozvoje venkova na období 2014-2020”).

3.2 Rozvojové problémy venkova

Pojem „rozvoj“ bývá většinou chápán jako proces pozitivních změn, a to obvykle v oblasti sociální, ekonomické a environmentální. Rozvoj venkova je již pojem více abstraktní, především vzhledem k „pružnosti“ vnímání venkova. *„Základem rozvoje venkova je rozvoj venkovských obcí. Jde ovšem o téma širší, zahrnující rozvoj vztahů mezi venkovskými obcemi/oblastmi a městy, resp. městskými regiony, provázané řešení nadobecních témat, krajiny tvorbu apod.“* (Svobodová, 2011).

Dále J. Stimson, R. Stough, & H. Roberts (2006) říkají, že v otázce rozvoje venkova je důležitý jak samotný proces, tak i výsledek. Jako proces rozvoje venkova označují například podporu průmyslu, jehož výsledkem je tvorba pracovních míst.

3.2.1 Nezaměstnanost a nedostatek pracovních míst

V porovnání s městským obyvatelstvem je uplatnění na trhu práce pro obyvatele venkova trvale více problémové. Ač v roce 2011 došlo ke snížení venkovské nezaměstnanosti vzhledem k republikovému průměru, oproti městům zůstává stále vyšší. Dalším problémem je nedostatek pracovních míst na venkově, kde se nabízí pouze šestina všech volných pracovních míst (Přibík, 2012).

Pro venkovskou nezaměstnanost jsou typickým znakem regionální rozdíly, jelikož nezaměstnanost je úzce spjatá se sídelní polohou obce, tedy vzdálenost obec-město a s dopravní infrastrukturou. Dále má nezaměstnanost na venkově i velké sezónní výkyvy, kdy počet nezaměstnaných v zimních měsících narůstá – například v zemědělství a vinařství, která jsou typickými venkovskými povoláními (Klufová, 2015).

3.2.2 Dopravní infrastruktura a obslužnost

Dopravní obslužnost patří k často zmiňovaným pojmům v souvislosti s životem na současném venkově. Četné odborné studie dokládají závažnost této problematiky i skutečnost, že dopravní obslužnost a související dostupnost venkova je stále velkým problémem, a to nejen u nás, ale i v zahraničí.

Dle Pěluchy a kol., (2012) se v obslužnosti veřejnými dopravními prostředky projevuje tzv. začarovaný kruh veřejné dopravy na venkově, který popisuje již Marada & Květoň (2011): *„Malá populační velikost podmiňuje malou ekonomickou efektivitu spojů a nutnost dotací z veřejných fondů; snaha o zvýšení rentability vede k redukci málo*

využívaných spojů, čímž dojde ke snížení nabídky a kvality obslužnosti, a část uživatelů se proto přesune na jiné druhy dopravy (zpravidla automobil); snížení počtu však dále sníží rentabilitu spojů.“

Zvýšená automobilizace venkova je zcela logická (obyvatelé většinou musejí dojíždět za prací, nákupy nebo kulturou) a nepředstavuje vážnější problém v porovnání s městskými oblastmi, zároveň je ale třeba počítat s tím, že nejmenší venkovská sídla patří převážně k demograficky starým, tedy k místům s vyšším podílem osob v důchodovém věku, u nichž lze předpokládat tzv. exkluzi, tedy nemožnost řídit automobil (Pělucha a kol., 2012). I proto zůstávají funkce zajišťované hromadnou dopravou pro venkov velmi důležité, protože hromadná doprava umožňuje překonat omezený přístup k mobilitě pro ty skupiny obyvatelstva, které nevlastní osobní automobil, popř. nejsou schopni ho řídit (Bínek, 2007).

3.2.3 Občanská vybavenost

Občanskou vybavenost můžeme vymezit zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) kde je charakterizován pojem občanské vybavení, „*kterým jsou stavby, zařízení a pozemky sloužící například pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodiny, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva*“.

V ČR byla a stále je úroveň občanské vybavenosti regionálně i mikroregionálně diferencovaná. Dle Maříkové (2003) se vybavenost obcí rozděluje do následujících kategorií:

- 1) základní občanské vybavení, např. základní škola, pošta, zdravotní středisko;
- 2) kulturní, rekreační a sportovní vybavenost, např. sportovní hřiště, taneční sál, kino;
- 3) technická infrastruktura, např. vybavenost veřejným vodovodem a plynovodem;
- 4) dopravní dostupnost, např. zastávka vlaku a autobusu;
- 5) obchod a služby, např. obchody, restaurace, služby – kadeřnictví, informační centrum.

Několika provedenými průzkumy se potvrzuje přímá závislost mezi velikostí obce a její občanskou vybaveností, tedy lze říci, že s růstem velikosti obce roste i její vybavenost. Dále se objevuje závislost mezi vzdáleností obce od města nad 10 000 obyvatel – čím je obec vzdálenější, tím je lépe občansky vybavená.

Maříková (2005) uvádí, že lidé v nejmenších obcích postrádají praktické věci, tedy hlavně obchody, služby, dále zdravotní střediska a nebo také plyn. Ve větších obcích pak lidé postrádají třeba kino nebo koupaliště (zde je již patrný odklon od potřebných věcí ke zbytnějším prvkům).

Mezi další rozvojové problémy venkova můžeme zařadit například zaostávající technickou infrastrukturu, nedostatek pozemků pro výstavbu nebo špatnou finanční situaci jednotlivých obcí.

3.3 Společná zemědělská politika

Společná zemědělská politika (SZP), anglicky *Common Agricultural Policy* – CAP, je nejstarší politikou Evropské unie, která byla zakotvena už v Římské smlouvě roku 1957. Ta stanovila pro SZP základní cíle a principy, které byly později potvrzeny i Lisabonskou smlouvou:

- 1) zvýšit produktivitu v zemědělství;
- 2) zajistit slušnou životní úroveň zemědělských komunit;
- 3) zajistit dodávky potravin;
- 4) stabilizovat trhy;
- 5) poskytnout konzumentům pravidelné dodávky za rozumné ceny (Pělucha a kol., 2012).

Od roku 1962 začala být vlastní SZP realizována. V praxi se fungování SZP od počátku odvíjelo od třech základních principů, a to:

- 1) jednotný trh, tj. produkty se mohly volně pohybovat po území členských států EHS¹;
- 2) preference společenství, tj. všechny jednotlivé státy vystupovali navenek jednotně;
- 3) finanční solidarita, tj. výdaje na systém SZP byly hrazeny ze společného rozpočtu.

Společnou zemědělskou politiku můžeme charakterizovat jako jednotný trh se zemědělskými produkty, který je řízen na úrovni Evropské komise, kdy jsou používané metody

¹ Evropské hospodářské společenství byla mezinárodní organizace, která existovala mezi lety 1958 až 1953. Na základně Slučovací smlouvy se EHS začlenilo pod Evropská společenství - ta později zanikla a právním nástupcem se stala Evropská unie.

a nástroje odlišné pro jednotlivé komoditní skupiny (Svoboda, Lososová, & Zdeněk, 2017).

3.3.1 Reformy společné zemědělské politiky

Prvním pokusem o reformu byl v roce 1968 tzv. Mansholtův plán. Ten se pokusil vyjmout okrajové plochy zemědělské půdy z užívání a finančně podpořit odchod starších farmářů do důchodu. Tato reforma však narazila na odpor a neuspěla (Svoboda, Lososová, & Zdeněk, 2017).

V 80. a 90. letech se začaly postupně projevovat negativní důsledky SZP, která byla komoditně zaměřená. Tato politika sice zajistila potravinovou soběstačnost, avšak za cenu nadbytků určitých komodit. Ty se poté musely cenově podporovat a také subvencovat v podobě příplatků za export, což zajišťovalo větší konkurenceschopnost na světových trzích. Takto podporované silně intenzivní zemědělství mělo neblahý dopad na krajinu, a proto byla jako další cíl SZP stanovena ochrana životního prostředí v podobě nově ustanoveného II. pilíře Společné zemědělské politiky EU. Zemědělec tedy neměl být dále chápán pouze jako producent komodit, ale také jako správce krajiny (Pělucha a kol., 2012).

V červnu roku 1992 přijala Rada EU do té doby nejvýznamnější reformu systému SZP – MacSharryho reformu. Ta se opírala o následující principy:

- 1) postupně mělo dojít ke snižování intervenčních cen, což by navodilo snížení tržních cen a ty by se přiblížily k cenám světového trhu;
- 2) jako pomoc zemědělcům měly být poskytovány platby přímé, tzn. platby kompenzační na základě kritérií – např. počet kusů dobytka, velikost obdělávané půdy;
- 3) jedním z hlavních důvodů této reformy byla snaha snížit produkci zemědělských komodit – některé kompenzace tedy byly vypláceny na základě snížení objemu produkce (ponechání ladem určitého procenta půdy).

Tato reforma byla kompromisem mezi racionálním ekonomickým uvažováním a pohledem politiků, kteří museli ve svém lobby zohledňovat silné skupiny zemědělců. Na jedné straně reforma dosáhla významných výsledků, na straně druhé ale tyto výsledky nebyly tak výrazné, aby se nemuselo přistoupit k dalším reformám (Svoboda, Lososová, & Zdeněk, 2017).

Další reformou byla Agenda 2000, která byla přijata na zasedání Evropské rady roku 1999. Ta vznikla kvůli kritice skutečnosti, že zemědělství absorbovalo v posledním desetiletí obrovské množství peněz ze společného rozpočtu, zároveň však nevytvářelo nová pracovní místa – naopak, stále více mladých zemědělců v této době začíná pracovat v jiných odvětvích nebo hledá jiné zdroje příjmů mimo zemědělství. Nejzajímavějším aspektem reformy Agenda 2000 je pokus definovat nové, nebo spíše dodatečné cíle SZP s rozšířením o strategii rozvoje venkova. Přesněji řečeno, reforma se zejména snaží:

- 1) zaměřit politiku SZP na bezpečnost a kvalitu potravin;
- 2) zaručit zemědělcům slušnou životní úroveň;
- 3) integrovat environmentální cíle do SZP;
- 4) vytvářet alternativní zdroje příjmů a zaměstnanosti ve venkovských oblastech;
- 5) zjednodušit předpisy EU týkající se zemědělství (Pezaros, 1998).

V roce 2003 se ministři zemědělství členských zemí Evropské unie shodli na základě zprávy nazývané Mid-term Review na zásadní reformě SZP. Tato reforma představuje zcela novou podobu systému vyplácení dotací zemědělcům v EU, který byl na základě zprávy navržen tehdeším komisařem Franzem Fischlerem² (Žižková, 2008). Mezi hlavní zásady reformované politiky patří například to, že zemědělci se mohou více řídit poptávkou na trhu, protože většina subvencí je vyplácena nezávisle na objemu produkce (tzv. decoupling). Toto by mělo zemědělce vést k větší konkurenceschopnosti na trhu a zároveň jim zaručit jistou úroveň příjmů. Větší ohled se také bere na ekologickou produkci, welfare zvířat, kvalitu výroby a rozvoj venkova (“Společná zemědělská politika po reformě z roku 1992”).

Současně se v roce 2003 konala v Salzburku 2. evropská konference o rozvoji venkova. Její závěry byly formulovány do 8 principů, které popisují např. význam zachování rozmanitosti evropského venkova, dosažení konkurenceschopnosti zemědělského sektoru nebo důležitost uplatňování politiky podpor EU „zdola“³ (Pělucha a kol., 2012).

V roce 2004 byl změněn systém financování SZP. Pro finanční perspektivu programového období 2007-2013 byly nově určeny dva fondy – Evropský zemědělský záruční fond

² Reforma z roku 2003 je známá též jako Fischlerova reforma.

³ Podněty a náměty na projekty by měly vycházet z nízkých úrovní organizační hierarchie a poté by měly být postupně integrovány do vyšších úrovní.

a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (“Společná zemědělská politika po reformě z roku 1992”).

Roku 2008 členské státy provedli tzv. Kontrolu funkčnosti SZP (Health Check), při které se shodli například na sazbě povinné modulace, rozšíření podpory citlivých oblastí zemědělství, úplném vyloučení zemědělských podniků s platbou od 100 000 EUR do 300 000 EUR z progresivní modulace apod. (“Vznik, vývoj a reformy Společné zemědělské politiky”).

Impulzy k dalším reformám přineslo rozšíření EU o státy východní Evropy – rozšířil se trh se zemědělskými produkty a zvýšily se nároky na financování rozpočtu Unie. Reforma se začala připravovat v roce 2010 a dohody o nové Společné zemědělské politice bylo dosaženo roku 2013. V platnost vstoupila reforma roku 2014, avšak spousta pravidel začala platit až v roce 2015. Součástí reformované SZP jsou například platby za „greening“, podpora mladých zemědělců, vyšší dotace malým zemědělcům apod. (“Společná zemědělská politika po reformě z roku 1992”).

SZP by se po roce 2020 měla výhledově změnit v těchto oblastech:

- 1) přímé platby by měly být lépe zaměřené, silněji přerozdělované na menší podniky, představují se dále také nová EKO-schéma, uplatňovat se bude silnější princip subsidiarity⁴;
- 2) SZP má větší ambice v oblasti životního prostředí a ochrany klimatu (např. nová zelená architektura).
- 3) SZP by měla být modernější a jednodušší (např. zjednodušení a snížení administrativní zátěže, nové poradenské služby pro zemědělce) (“Společná zemědělská politika po roce 2020”).

3.4 Politika rozvoje venkova v České republice

Druhý pilíř společné zemědělské politiky má za cíl podporovat venkovské oblasti v Evropské unii a postavit se výzvam, které se týkají hospodářství, životního prostředí i společnosti. V porovnání s prvním pilířem, který poskytuje například přímé platby zemědělcům a je plně financován z rozpočtu EU, jsou programy druhého pilíře zaměřeny především na rozvoj venkovských oblastí a jsou financovány jak z finančních prostředků EU,

⁴ Snaží se zajistit, aby přijímaná rozhodnutí byla co nejbližší občanům.

tak i z prostředků regionálních a vnitrostátních. V porovnání s prvním pilířem je také znát větší flexibilita, kdy regionální, vnitrostátní a místní orgány mohou vypracovat vlastní sedmileté programy rozvoje venkova, které ale vychází ze „souboru evropských opatření“ (“Druhý pilíř společné zemědělské politiky: politika rozvoje venkova”)

3.4.1 Program rozvoje venkova 2007-2013

Program rozvoje venkova 2007- 2013 udával směr politiky rozvoje venkova v České republice mezi lety 2007 a 2013. Přispíval k dosažení cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova, tzn. k rozvoji českého venkova na bázi trvale udržitelného rozvoje, dále se zaměřoval na zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního hospodaření v zemědělství. Tento program dále podporoval rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit na venkově s cílem rozvíjet podnikání a vytvářet nová pracovní místa a zejména snížit míru nezaměstnanosti na venkově (“Program rozvoje venkova 2007-2013”).

Politika rozvoje venkova 2007- 2013 je ukotvena v celé řadě dokumentů. Níže je jejich hierarchická posloupnost.

Schéma 1: Programové dokumenty pro PRV 2007-2013

Zdroj: Vlastní zpracování dle Pěluchy a kol., 2012

Program rozvoje venkova 2007-2013 má základní strukturu programu rozdělenou na 4 osy, jejichž zaměření je následující:

- OSA I : Zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví. Tato osa má nenárokový charakter podpory a zaměřuje se na zemědělské pojetí rozvoje venkova. Klíčovou skupinou jsou zde zemědělci, kteří mohou zvyšovat svou konkurenceschopnost díky získání finančních prostředků na modernizaci zemědělského vybavení, podpory vědomostí nebo zlepšování kvality zemědělských produktů;
- OSA II: Zlepšování životního prostředí a krajiny. Osa II má ryze zemědělský charakter a navíc jsou poskytovány dotace nárokové – tzn. pokud zemědělec splní určité podmínky, má nárok na získání finančních prostředků. Tyto podmínky jsou dvojí, a to cross-compliance, kdy zemědělec musí splňovat určité zákonem dané podmínky, a dále podmínky specifické, kdy se jedná například o geografické vymezení možnosti pro získání plateb v případě tzv. LFA, méně příznivých oblastí;
- OSA III: Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova. Jako osa II i tato má charakter nenárokový. Zaměřuje se na nezemědělské pojetí venkova. Z této osy jsou financovány nezemědělské aktivity na venkově a příjemcem těchto finančních prostředků jsou primárně venkovské obce, podnikatelské sektory a neziskové organizace působící na venkově;
- OSA IV: LEADER. Tato osa má z hlediska svého pojetí smíšený charakter, protože pokrývá aktivity jak zemědělských, tak i nezemědělských aktérů. Hlavním příjemcem finančních prostředků jsou tzv. místní akční skupiny, jež jsou složeny ze zástupců jak veřejné sféry, tak i podnikatelské a neziskové (Pělucha a kol., 2012).

Projekty, které se uskutečňují prostřednictvím Programu rozvoje venkova jsou financovány EZFRD – Evropského zemědělského fondu pro regionální rozvoj, kdy finance z tohoto fondu lze použít jen v regionech konvergence⁵, v ČR se jedná o celé území mimo hlavního města Prahy.

⁵ Regiony konvergence jsou způsobilé regiony NUTS II, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75% průměru EU za stejné referenční období.

3.4.2 Program rozvoje venkova 2014-2020

V programovém období 2014-2020 se stal Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova součástí nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropských strukturálních a investičních fondů ("nařízení k ESIF"). Jako součást ESIF by měla politika rozvoje venkova směřovat ke konkurenceschopnosti zemědělství, k opatřením ohledně klimatu, k udržitelnému nakládání s přírodními zdroji a rozvoji venkovských oblastí ("Program rozvoje venkova 2014-2020").

„Mezi Českou republikou a Evropskou komisí byla dne 26. srpna 2014 uzavřena Dohoda o partnerství⁶, která definuje hlavní oblasti podpor a priority ČR napříč všemi dotčenými fondy.“ ("Program rozvoje venkova 2014-2020"). K naplňování této dohody přispívají programy, mezi něž se zařadí i Program rozvoje venkova 2014-2020.

Základními programovými dokumenty pro toto období je Společný strategický rámec (SSR), Dohoda o partnerství a dále Program rozvoje venkova na období 2014 - 2020.

Hlavním cílem PRV 2014-2020 je:

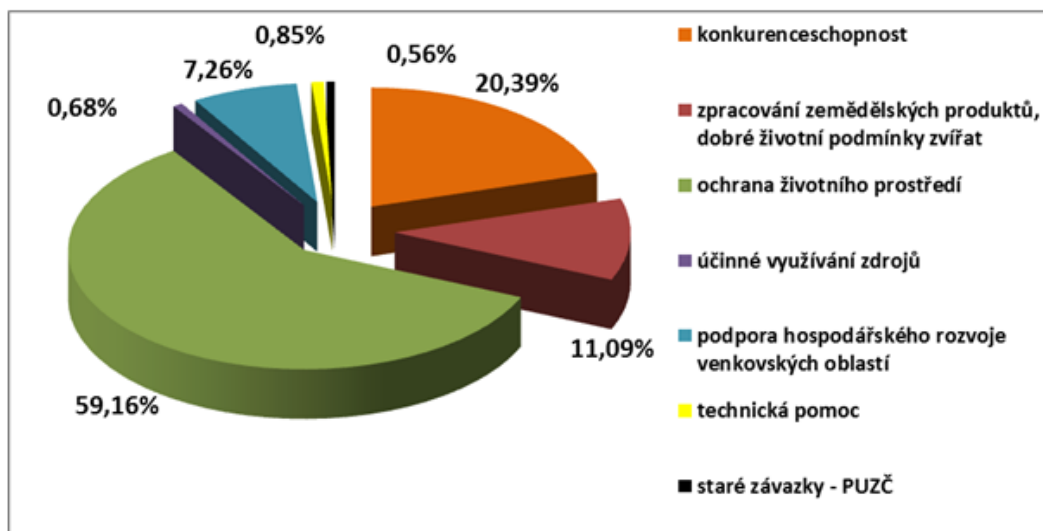
- obnova, zachování a zlepšení ekosystémů, které jsou závislé na zemědělství, a to prostřednictvím agroenvironmentálních opatření;
- investice pro konkurenceschopnost a investice do zemědělských podniků;
- podpora vstupu mladých lidí do zemědělství apod.

Program dále podporuje diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru, a to s hlavním cílem vytváření nových pracovních míst a zvýšení hospodářského vývoje. Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), respektive metoda LEADER bude též podporována, jelikož přispívá k lepšímu zacílení finanční podpory na místní potřeby daného venkovského území.

⁶ Dohoda o partnerství je základní zastřešující dokument pro čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) v programovém období 2014–2020.

Následující graf představuje předpokládané alokace finančních prostředků v programovém období do jednotlivých oblastí.

Obrázek 1: Předpokládané alokace finančních prostředků PRV 2014-2020 do jednotlivých oblastí

Zdroj: převzato z eAgri, Program rozvoje venkova 2014-2020

3.4.3 Změny oproti programovacímu období 2007-2013

- 1) je stanoveno společné nařízení, které určuje společné podmínky pro fondy EU – to doplňuje specifickými podmínkami nařízení pro rozvoj venkova;
- 2) vyplácení peněžních prostředků je podmíněno strategickým, regulačním a institucionálním rámcem, který garantuje jejich efektivní využívání, tzv. kondicionality;
- 3) vyhrazení 5 % rezervy z rozpočtu EAFRD (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova) – tzv. výkonnostní rezerva;
- 4) výplata finančních prostředků je podmíněna dosažením stanovených cílů, a to v polovině programového období (“Program rozvoje venkova 2014-2020”).

3.5 Metoda LEADER

Metodou LADER (*Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale*) rozumíme iniciativu Evropské unie, jejímž hlavním smyslem je intenzivní podpora rozvoje venkova.

3.5.1 Historie metody LEADER

Iniciativa LEADER, jejímž cílem bylo posílit rozvoj venkovských oblastí s využitím místní iniciativy a zkušeností, vznikla již v roce 1991 a rychle se rozšířila do většiny Evropských zemí. Byla vytvořena Evropskou komisí tak, aby umožňovala venkovským komunitám aktivně se podílet na vlastní budoucnosti. V členských zemích EU15⁷ byly postupně realizovány iniciativy LEADER I (1991-1993), LEADER II (1994-1999) a LEADER + (2004-2006). Po pátém rozšíření EU – zvaném východní – kdy přistoupilo do EU 10 nových zemí včetně České republiky, se neoendogenní přístup⁸ k rozvoji venkova stal celoevropským. Avšak zatímco takzvané „staré“ země EU již měly začleněnou tuto metodu v mnoha programovacích obdobích, pro nově přistupující země tato iniciativa představovala zcela nový přístup zapojení místní komunity do rozvoje venkova, která přispívala k iniciaci „fungujícího“ místního partnerství (Hudečková & Lošťák, 2008). Tato skutečnost ale mohla znamenat pro nově přistupující země i výhodu, protože se mohly od stávajících členských zemí poučit, jak pracovat s novými přístupy a možnostmi rozvoje venkova a jak řešit obtíže jejich implementace (Ray, 2000). U nově přistupujících zemí se jevil nízký zájem o místní dění a události, který byl ovlivněn dřívějším socialistickým uspořádáním. (Majerová, 2009; Marquardt, Möllers, & Buchenrieder, 2012). V těchto zemích tedy představovala implementace metody LEADER možnost obnovit důvěru, aktivitu a zájem o dění na regionální úrovni, taktéž se zapojením místních subjektů. Lošťák & Hudečková (2010) prokázali, že aktivita místních ve venkovských komunitách byla pozorována právě po zavedení programu LEADER.

Ačkoliv byla metoda LEADER zpočátku realizována jako iniciativa, roku 2007 se pak stala plnohodnotnou součástí Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova jako průřezová IV. Osa – Program LEADER. Pro víceleté finanční období 2014–2020 se už uplatněním této metody počítá v rámci všech podpůrných fondů EU.

3.5.2 Přístupy a principy metody LEADER

LEADER se od ostatních liší řadou přístupů, a to zejména:

- 1) uplatňuje přístup „zdola-nahoru“, tzv. „bottom-up“;

⁷ Prvních 15 členských zemí Evropské unie.

⁸ Tento přístup podporuje využití regionálního potenciálu a podporuje venkovské prostředí, ve kterém se bude dařit malým a středním firmám, inovacím a učení se.

- 2) má decentralizované řízení i financování;
- 3) je založen na místním partnerství, tzn. spojení více subjektů (soukromého i veřejného sektoru);
- 4) má jednotnou místní rozvojovou strategii (Šulák, 2006).

Zejména princip bottom-up (zdola-nahoru) přináší nové možnosti rozvoje, protože na rozdíl od přístupu top-down (shora-dolů) stanovuje jen základní pravidla, kterými se aktéři místního rozvoje řídí, avšak vlastní body toho, co na svém území chtějí podporovat si stanovují samy podle potřeb samotného území a jeho obyvatel. (Svobodová, 2011)

Dalšími principy uplatňujícími se u metody LEADER jsou dále:

- 1) integrované a vícektorové akce, tedy aktivity, na kterých spolupracují partneři z různých oborů i druhů hospodářství;
- 2) inovativnost, tzn. nalézání nových řešení potřeb a požadavků venkovských regionů;
- 3) síťování, neboli výměna zkušeností mezi skupinami uplatňujícími metodu LEADER;
- 4) spolupráce, například společné projekty místních akčních skupin v rámci státu, ale i přeshraničí či EU (Přístup Leader - základní příručka, 2006).

Obrázek 2: Sedm klíčových přístupů metody LEADER

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přístup Leader – základní příručka, 2006

3.6 Místní akční skupina

Místní akční skupina, zkratkovitě MAS nebo anglicky Local Action Group - LAG je politicky nezávislou skupinou občanů, soukromé (podnikatelské) sféry a veřejné správy.

3.6.1 Charakteristika

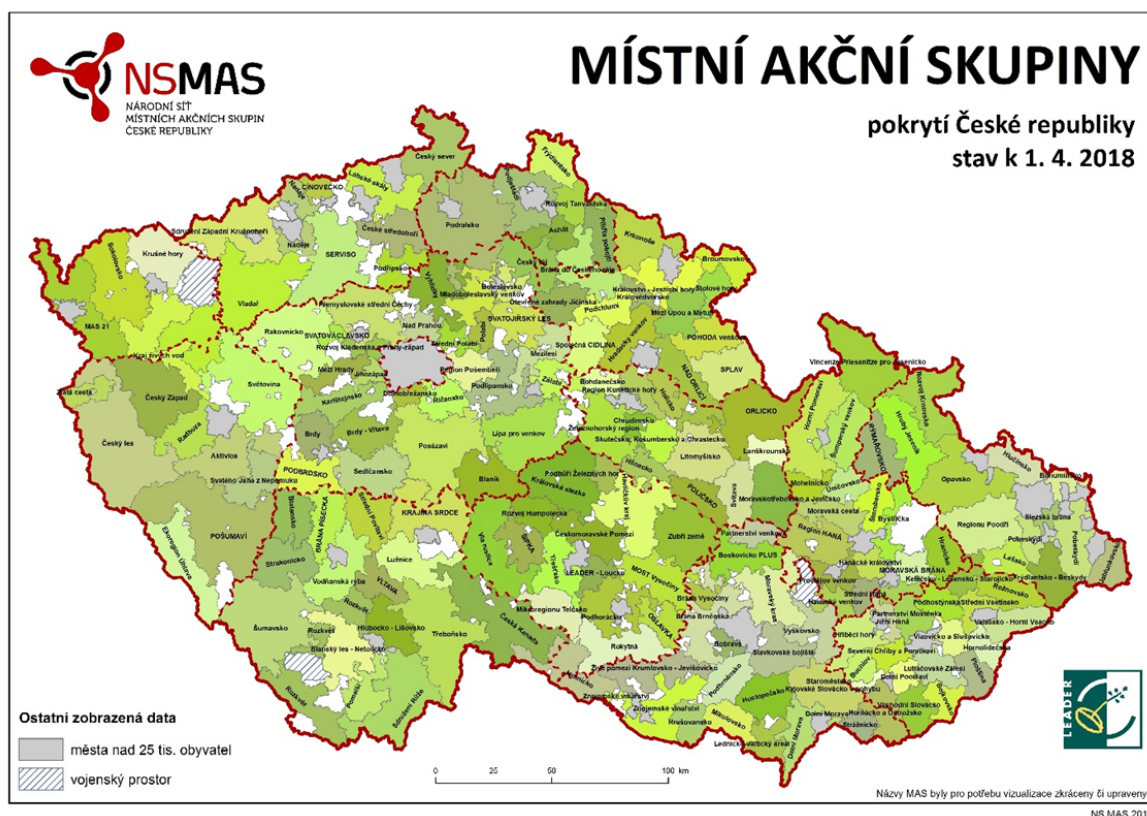
Základním nástrojem metody LEADER je právě místní akční skupina. Ta sdružuje jak zástupce veřejných institucí, tak i státní neziskové organizace a podnikatele (Pelcl, 2008). Veřejným sektorem ale nejedná jen o veřejnou správu - jako jsou například zastupitelstva obcí - ale také státní správu, která na daném území působí. Soukromým sektorem jsou soukromé subjekty, které se dělí na zemědělské podniky a na podnikatele. Specifickou skupinou mohou být živnostníci a poskytovatelé služeb. Dále jsou členy MAS neojedinele také aktivní občané nebo neziskové organizace se státní subjektivitou (Matoušková, 2006). Tato mezisektorová a mezioborová spolupráce má, dle Pelcla (2008) „*Velký potenciál úspěšně se podílet na strategickém plánování rozvoje venkova při zachování respektu k rozmanitostem jednotlivých regionů.*“

Místní akční skupina může vzniknout buď jako partnerství s právní subjektivitou, kdy se partneři spojí v rámci vytvořené společné struktury (např. jako Občanské sdružení nebo Obecně prospěšná společnost) nebo může mít „*formu partnerství bez právní subjektivity v rámci organizační složky právnické osobnosti na základě smluv mezi touto právnickou osobností a partnery*“ („Metodika pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014-2020“).

3.6.2 Územní působnost

Co se týče územní působnosti místních akčních skupin, tu „*tvorí kompaktní venkovský region, který je soudržný nejen po stránce geografické, ale také bere ohled na spádovost, společné problémy i potenciál apod. Území působnosti MAS má 10 000 až 100 000 obyvatel a města s max. 25 000 obyvateli. Území působnosti MAS je celistvé, bez izolovaných územních celků*“ (Národní síť MAS, 2012). Dále jedna obec smí být v územní působnosti jen jedné místní akční skupiny, bez ohledu na to jsou ale MAS schopny dle požadavků konkrétních programů spolupracovat tak, aby společně vytvořily celky pokrývající větší území.

Obrázek 3: Pokrytí MAS v České republice

Zdroj: Převzato z Národní sítě MAS České republiky, 2019

K 1. 9. 2016 bylo evidováno 180 místních akčních skupin, které obdržely „Osvědčení o standardizaci“⁹. Nyní je aktivních 179 MAS.

⁹ Standardy nazýváme povinnosti, postupy a procesy, které musí MAS splnit a tím prokázat dobře nastavenou spolupráci a partnerství ve svém území.

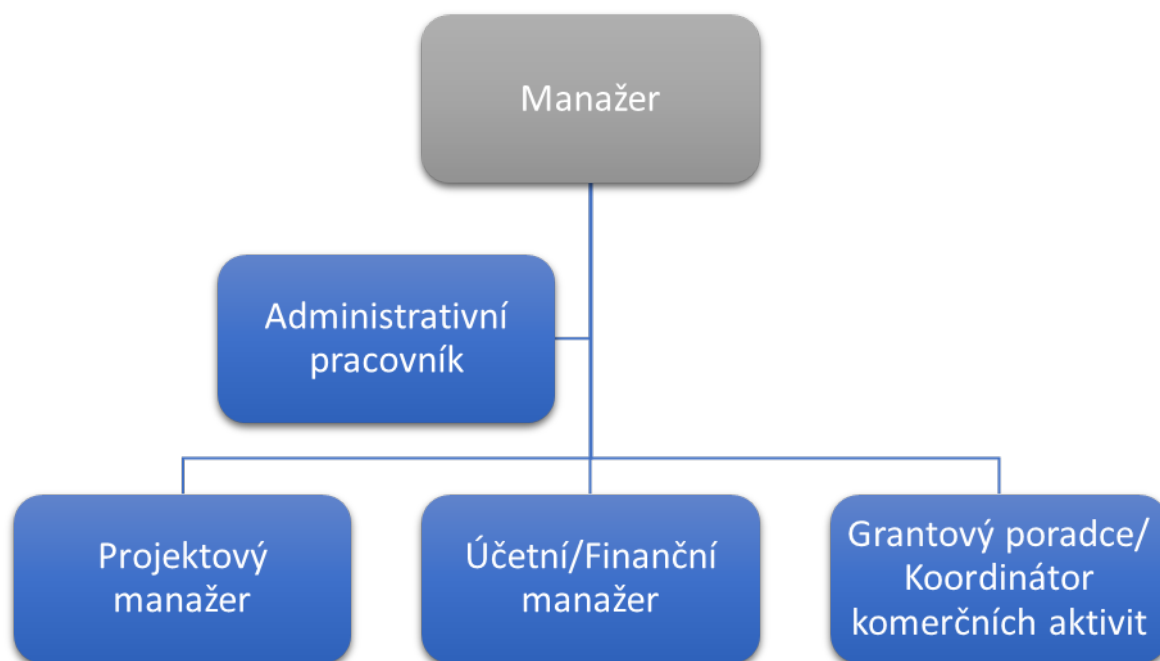
3.6.3 Organizační struktura MAS

Každá místní akční skupina by měla mít svou vlastní organizační strukturu, aby bylo zabezpečeno 5 základních funkcí:

- 1) řídicí;
- 2) kontrolní;
- 3) výběrové;
- 4) monitorovací;
- 5) výkonné (“Metody optimalizace fungování MAS”, 2015).

Jednu z možností, jak MAS strukturovat, zobrazil Pelcl (2008):

Schéma 2: Organizační struktura MAS

Zdroj: Vlastní zpracování dle Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice, 2008

kdy manažer MAS:

- řídí a koordinuje činnosti MAS;
- stará se o personální agendu;
- zajišťuje publicitu a styk s veřejností apod.;

administrativní pracovník:

- zajišťuje administrativní agendu a chod kanceláře;

- stará se o evidenci a archivaci dokumentace;
- zpracovává zápisy z porad apod.;

projektový manažer:

- zajišťuje administraci operačních programů;
- poskytuje individuální poradenství ohledně čerpání dotací apod.;

účetní/finanční manažer:

- zajišťuje účetnictví;
- kontroluje čerpání financí z rozpočtu apod.;

grantový poradce/koordinátor komerčních aktivit:

- vyhledává dotační zdroje;
- vyhledává zakázky a příležitosti pro komerční aktivity apod. (Pelcl, 2008).

Dále většina místních akčních skupin zřizuje kromě výše uvedených orgánů také tzv. pracovní skupiny, které se zaměřují na různé oblasti - např. mládež, památky, školství, životní prostředí, cestovní ruch apod a které se aktivně podílejí na zpracování a aktualizaci strategie území (“Metody optimalizace fungování MAS”, 2015).

3.6.4 Financování

Financování místních akčních skupin můžeme rozdělit na vlastní a cizí, přičemž mezi vlastní zdroje financování řadíme zejména členské příspěvky nebo finance získané vlastní ekonomickou činností místní akční skupiny. Členské příspěvky jsou stabilním příjmem, avšak z důvodu toho, že bývají jen velice malé, nemůžeme tento příjem považovat za strategický. Jako příklad vlastní ekonomické činnosti místních akčních skupin můžeme zmínit poradenství v různých oblastech nebo odborníky vypracovávané expertízy, které jsou zpoplatněny. Je třeba zmínit, že na podnikání neziskové organizace je třeba nahlížet trochu jinak, než na podnikání klasické podnikatelské organizace (poslání, hodnoty X zisk, maximalizace hodnoty firmy). Cizím zdrojem financování jsou zejména dotace. Dotační politika je důležitá zejména pro neziskové organizace, které se zaměřují na služby, jejichž poskytování je v zájmu veřejného blaha a jejich financování může být tedy na dotacích závislé. Hlavním nástrojem investiční politiky EU jsou ESIF fondy, které disponují finančními prostředky (v programovém období 2014-2020 je výše rozpočtu cca 454 miliard eur). Tyto finanční prostředky jsou dále přerozdělovány mezi národní

operační programy, programy nadnárodní, programy přeshraniční spolupráce v neposlední řadě meziregionální. Národních programů je nyní v České republice deset a jsou spravovány ministerstvy. Pro rozvoj venkovských oblastí a pro financování místních akčních skupin jsou nejdůležitější Program rozvoje venkova a Integrovaný regionální operační program (Pošmurná, 2016).

3.7 Komunitně vedený místní rozvoj

Komunitně vedený místní rozvoj (Community-led Local Development) je integrovaný nástroj, který navazuje na metodu LEADER, protože podpora místních akčních skupin je po programovém období 2007-2013 rozšířena i do ostatních ESI fondů. V České republice je určen k podpoře místního rozvoje, kdy se do implementace CLLD kromě Programu rozvoje venkova zapojuje také Integrovaný regionální operační program, Operační program Zaměstnanost a operační program Životní prostředí. Za koordinaci podpory CLLD je zodpovědné ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) (“Metody optimalizace fungování MAS”, 2015). Je veden místními akčními skupinami a uskutečňuje se na základě Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Je koncipován s ohledem na potřeby daného území a zahrnuje inovativní prvky v místních souvislostech, vytváření sítí a spolupráci (“Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)”).

„Hlavním cílem využití CLLD je posílení územní soudržnosti venkovského území a zajištění dlouhodobého udržitelného rozvoje území s řešením vztahů mezi obcemi s periferní a stabilizovanou typologií a venkovskými rozvojovými centry.“ (“Metody optimalizace fungování MAS”, 2015)

Mezi hlavní úkoly CLLD můžeme zařadit například řešení vysoké nezaměstnanosti ve venkovských oblastech, podporu podnikatelských příležitostí, využití rozvojového potenciálu venkova apod.

4 Praktická část

4.1 MAS Ekoregion Úhlava, z. s.

Místní akční skupina vznikla 27. ledna 2005, kdy splnila parametry programu LEADER+, a to na základě zákona 83/1990 Sb. o sdružování občanů jako občanské sdružení a v souladu s §3045 občanského zákoníku je považován za spolek.

Příprava na vytvoření MAS probíhala od roku 2003, kdy vznikla pracovní skupina, která se skládala ze zástupců samosprávy a podnikatelů, přičemž výstupem bylo vytvoření souboru kvalitativních a ekologických standardů pro podnikatele v cestovním ruchu na daném území. Cílem se tak stal vznik marketingové značky Ekoregion Úhlava, která vznikla v roce 2004 a jejímiž uživateli jsou vybraná stravovací a ubytovací zařízení, která návštěvníkům zaručují kvalitu služeb a jejichž provoz je ohleduplný k životnímu prostředí. Tyto standarty jsou kontrolovány systémem, který byl vytvořen rovněž v roce 2004.

Obrázek 4: Marketingová značka Ekoregion Úhlava

Zdroj: Ekoregion Úhlava

Vznik této marketingové značky vedl k většímu zájmu jak podnikatelů, tak zástupců samosprávy i neziskových organizací operujících na území o možnost rozšíření celého systému. Započaly další jednání, kde se účastníci shodli na tom, že jsou připraveni nést zodpovědnost za vznik místní akční skupiny s cílem prohloubit svou spolupráci a rozvoj území. Zároveň se rozhodli zapojit do programu LEADER. Dne 19.1. 2005 proběhlo ustavující valné shromáždění členů občanského sdružení Ekoregion Úhlava. Na svoji činnost získala MAS dotaci z operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, opatření 2.1. - Posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí,

podopatření 2.1.4. Rozvoj venkova, podopatření typu LEADER+, investiční záměr Osvojování schopností (MAS Ekoregion Úhlava, 2016).

4.1.1 Územní vymezení

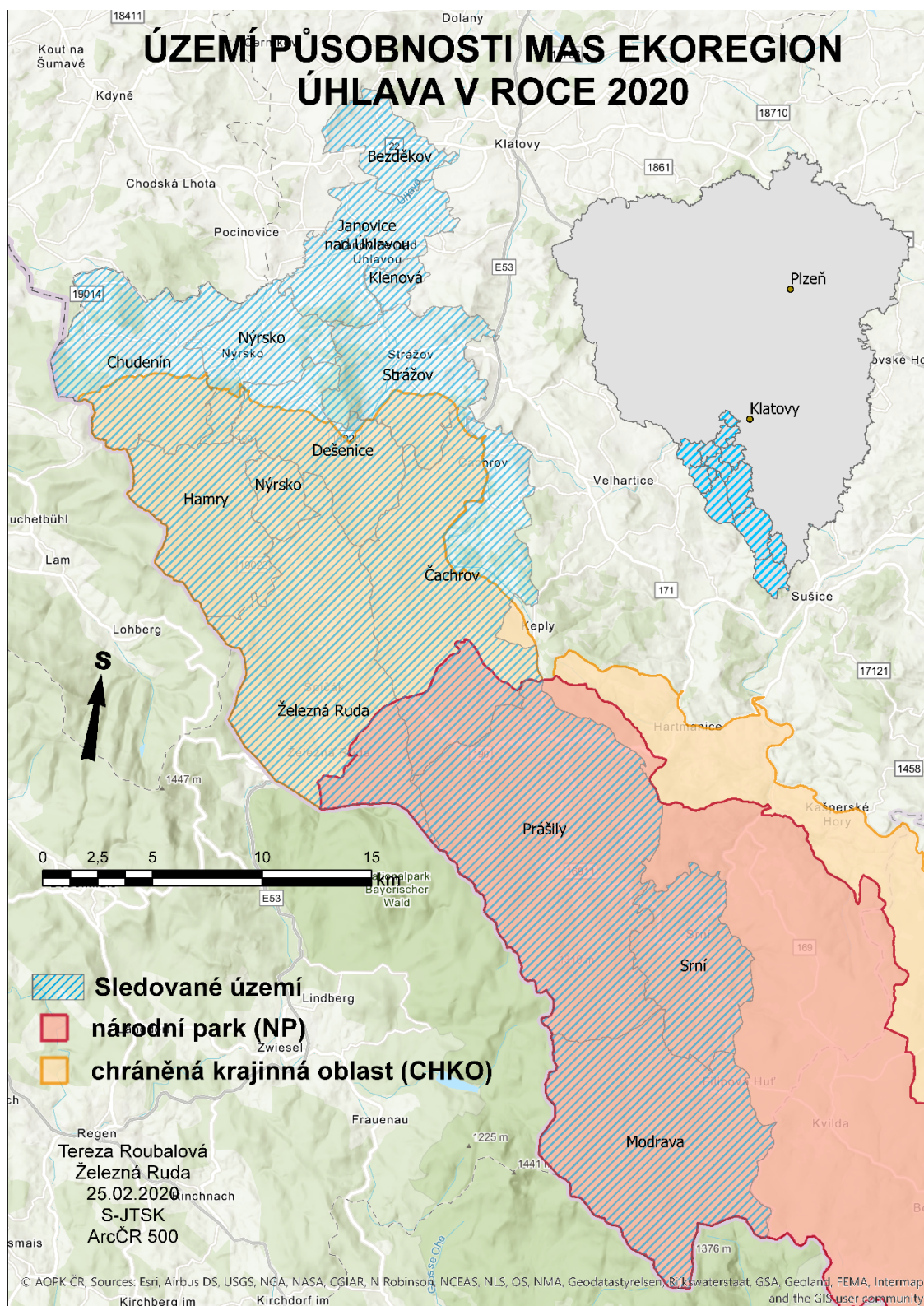
Místní akční skupina Ekoregion Úhlava se nachází se na Šumavě, a to na hranici České republiky a Spolkové republiky Německo, na území Plzeňského kraje, v okrese Klatovy a dále na území těchto obcí a měst: Chudenín, Nýrsko, Klenová, Janovice nad Úhlavou, Bezděkov, Strážov, Dešenice, Hamry, Železná Ruda, Čachrov - tato území spadají pod ORP¹⁰ Klatovy, a dále Prášíly, Srní a Modrava, které spadají pod ORP Sušice. Nýrsko, Janovice nad Úhlavou, Strážov a Železná Ruda mají statut města, Čachrov a Dešenice statut Městysse. Dále Dešenice, Hamry, Chudenín, Janovice nad Úhlavou, Nýrsko a Strážov jsou členy dobrovolného svazku obcí Úhlava. Čachrov, Hamry, Modrava, Prášíly, Srní a Železná Ruda jsou členy Mikroregionu Šumava – západ. Rozloha území je cca 624,38 km², přičemž na této rozloze žije 13 569 obyvatel (ČSÚ, 2019).

Před pádem železné opony (1989) byly skoro všechny obce, které jsou nyní součástí místní akční skupiny, součástí území vojenské ochrany státní hranice. Díky tomu celé území vykazuje v mnoha ohledech společné rysy, jako jsou například problémy s nedostatečnou infrastrukturou (MAS Ekoregion Úhlava, 2016).

Městem s nejvyšším počtem obyvatel je Nýrsko (4920 obyvatel v roce 2019), které tvoří centrum pro většinu obcí. Dalším přirozeně spádovým městem je Sušice, která ale již nespadá do území MAS. Nadregionálními městy jsou Klatovy a dále krajské město Plzeň.

¹⁰ Obec s rozšířenou působností – mezičlánek přenesené působnosti samosprávy mezi krajskými úřady a ostatními obecními úřady. Mají oproti ostatním úřadům další oblasti působnosti navíc, a to jak pro svůj správní obvod, tak zpravidla i pro další obce v okolí.

Obrázek 5: Územní působnost MAS Ekoregion Úhlava

Zdroj: Vlastní zpracování v programu ArcGIS Pro.

4.1.2 Přírodní podmínky

Jednou z největších předností území místní akční skupiny jsou právě přírodní podmínky. Velká část daného území je předmětem ochrany přírody – jižní část území spadá pod ochranu Národního parku Šumava a jihovýchodní část se rozkládá na území Chráněné krajinné oblasti Šumava. Z hlediska ochrany přírody se tedy jedná o oblast nadregionálního významu (MAS Ekoregion Úhlava, 2016).

Oblast je horského a podhorského krajinného rázu a je bohatě zalesněná – husté a temné smrkové lesy jsou asi tou nejtypičtější částí celé šumavské krajiny. Celkově lesní porosty zaujímají asi z 62% území místní akční skupiny, přičemž republikové průměry se pohybují kolem 30%. V zastoupení dřevin vládne Šumavě rozhodně smrková monokultura, která dosahuje asi 90% zalesnění porostu. Z velké většiny jsou ale smrky uměle vysázené, jelikož jejich výtěžnost je vyšší než u ostatních dřevin (Kindlmann, Matějka, & Doležal, 2012). Původně mel ale smrk v lesích na území NP Šumava spíše menšinové zastoupení, asi 40% - převládala jedle, buk nebo jilm a tis. Tyto dřeviny nejen že nejsou tak náchylné na poškození větrem a napadení lýkožroutem smrkovým, ale smrková monokultura není zcela vhodná na udržení krajinné rovnováhy (Kahuda, 2010). Na Šumavě se tedy začalo s výsadbou původních druhů dřevin a počítá se s ní i do budoucna.

Z geomorfologického hlediska patří území do subsystému Hercynského pohoří, provincie Česká vysočina, dále severní část zasahuje do Poberounské subprovincie, oblast Plzeňská pahorkatina a většina území Ekoregionu patří do Šumavské subprovincie, dělené na celky Českoleská oblast a Šumavská hornatina (MAS Ekoregion Úhlava, 2016).

Nejvyšším bodem území je Blatný vrch, 1367 m.n.m., který se nachází ve správním obvodu Modravy, nejnižším bodem je hladina Úhlavy u Janovic nad Úhlavou, cca 430 m.n.m.

Nejvýznamnějšími půdními jednotkami vyskytujícími se na území jsou hnědá půda kyselá, podzol, kryptopodzol, surová půda, pseudoglej, v údolích se vyskytuje nivní půda a glej (“Přírodní poměry NP Šumava - Pedologie”).

Co se týče klimatických poměrů, území je zahrnuto do mírně teplé oblasti, nejvyšší polohy potom do oblastí chladných. Srážkový úhrn se v celé oblasti pohybuje kolem 800-900 mm, v nejvyšších nadmořských výškách srážky výjimečně překračují hodnotu 2500mm/rok.

Území je zahrnuto do chráněné oblasti přirozené akumulace vod a na řece Úhlavě v blízkosti města Nýrsko byla vybudována vodárenská nádrž jako zdroj pitné vody (úroveň kvality kojenecké vody) pro okres Klatovy, Domažlice a perspektivně i centrální oblast Plzeňského kraje. (MAS Ekoregion Úhlava, 2016).

Na území převažuje ne intenzivní zemědělská činnost.

4.1.3 Přírodní památky a turistické vyžití

Pro území je důležitý fakt, že se jedná o jednu z nejvýznamnějších turistických destinací v rámci ČR, která je vyhledávaná jak k letní, tak zejména k zimní rekreaci a to rok od roku více a více. *Návštěvnost v letošní letní sezóně (2019) na území Národního parku Šumava byla opět vyšší, než v roce 2018. Od začátku června do konce srpna 2019 navštívilo sledované lokality více než 675 tisíc turistů. Loni za stejné období navštívilo sledovaná místa zhruba 600 tisíc lidí.*“ (Dvořák, 2019)

Nejnámějším vrcholy na území místní akční skupiny a zároveň hojně navštěvovanými turistickými místy jsou Pancíř, 1214 m.n.m, na který vede jednomístná lanová dráha, která je v provozu již od roku 1970, Poledník, 1315 m.n.m., který je častým cílem cyklistů, Jezerní hora, 1343 m.n.m., jejímž vrcholem prochází Evropské rozvodí Černého a Severního moře, nebo Ostrý 1293 m.n.m, který je turisticky přístupný jak z České republiky, tak i z Německa.

Hojně navštěvovanými místy území jsou také Šumavská ledovcová jezera, z nichž 5 se nachází na straně české a 3 na straně bavorské. Nejvíce turisticky vytiženými jsou Čertovo a Černé jezero - to je z daných jezer největší - nacházející se v oblasti Železnorudska, v části Špičák. Dalšími ledovcovými jezery jsou Laka, které je nejmělké a nejvýše položené, dále Prášilské a Plešné jezero. Za zmínku stojí také velké rašelinné slatě, které jsou stejně jako jezera pozůstatkem doby ledové a nacházejí se v oblasti Modravy a Srní.

Kromě přírodních památek se na území nachází další turistická lákadla, jako jsou například lanové parky, muzea, nesčetně cyklistických tras a hlavně lyžařské a běžkařské areály. Největším lyžařským centrem je Železná Ruda, kde se nachází Ski Areál Špičák, Nad Nádražím, Belveder a Samoty. Pravidelně se zde také upravují běžkařské stopy, stejně jako na Prášilech, Modravě a Srní.

4.1.4 Členové a partneři MAS

V současné době má spolek Ekoregion Úhlava 25 členů. Z nich je 9 zástupců samospráv a ostatní jsou podnikatelé, soukromí zemědělci, neziskové organizace a soukromé osoby (viz Tabulka 1: Členové a partneři MAS Ekoregion Úhlava).

Tabulka 1: Členové a partneři MAS Ekoregion Úhlava

Název subjektu	Zástupce	Sektor	Zájmová skupina
TJ Nýrsko	Pavel Stránský	Soukromý	Sociální oblast a školství
SDH Hadrava	Tomáš Volmut	Soukromý	Krajina a příroda
Muzeum Královského hvozdu	Karel Velkoborský	Soukromý	Cestovní ruch
Alena Pavlásková		Soukromý	Cestovní ruch
René Göndör		Soukromý	Podnikání
Ing. arch. Hana Przygodská		Soukromý	Cestovní ruch
Jan Koryták	Jan Koryták	Soukromý	Cestovní ruch
Josef Necuda		Soukromý	Krajina a příroda
Lenka Koriťáková		Soukromý	Podnikání
Romana Jiříková		Soukromý	Sociální oblast a školství
Jan Pavlásek		Soukromý	Podnikání
Martina Vavírková		Soukromý	Podnikání
Tomáš Rayser		Soukromý	Podnikání
Tomáš Havránek		Soukromý	Sociální oblast a školství
Monika Skopalová		Soukromý	Cestovní ruch
Helena Boučková		Soukromý	Krajina a příroda
Městys Čachrov	Josef Bejvl	Veřejný	Rozvoj obcí
Městys Dešenice	Lenka Sýkorová	Veřejný	Krajina a příroda
Město Strážov	Josef Rousek	Veřejný	Rozvoj obcí
Město Nýrsko	Miloslav Rubáš	Veřejný	Sociální oblast a školství
Město Janovice nad Úhlavou	Michal Linhart	Veřejný	Sociální oblast a školství
Obec Hamry	Petr Křovina	Veřejný	Cestovní ruch
Obec Chudenín	Jaroslav Bouzek	Veřejný	Rozvoj obcí
Obec Bezděkov	Josef Červený	Veřejný	Krajina a příroda
Obec Klenová	Andrea Baierová	Veřejný	Rozvoj obcí

Zdroj: Vlastní zpracování dat z www.ekoregion-uhlava.cz

„MAS je otevřená všem, kdo mají zájem na smysluplném rozvoji daného území, kde Ekoregion Úhlava působí“ (Ekoregion Úhlava, 2016).

Členové MAS se sdružují do zájmových skupin, ve kterých se poté cíleně zaměřují na určitou problematiku SCLLD. Tyto skupiny vznikají na základě rozhodnutí valné hromady. Člen MAS definuje svou příslušnost k určité pracovní skupině dle své převažující činnosti a každý člen může být součástí jen jedné zájmové skupiny (“Zájmové skupiny”).

4.1.5 Organizační struktura

Organizační struktura místní akční skupiny Ekoregion Úhlava vypadá takto:

- 1) Nejvyšší orgán = valná hromada (shromáždění všech členů)
- 2) Rozhodovací orgán = programový výbor, 7 členů
- 3) Výběrový orgán = výběrová komise, 5 členů
- 4) Kontrolní orgán = kontrolní komise, 3 členové
- 5) Statutární orgán = předseda spolku

Předsedou MAS je Ing. Josef Rousek, manažerem Mgr. Jan Martínek a manažerem SCLLD je Tomáš Havránek.

4.1.6 SWOT analýza

Tato analýza je základní metodou strategické analýzy, kterou vytvořil v 60.-70. letech Albert Humphrey na Stanfordově univerzitě. Samotný název SWOT je zkratkou anglických písmen, kde S = strengths, tedy silné stránky, W = weaknesses, slabé stránky, O = opportunities, což jsou příležitosti a T = threats, hrozby, a kdy silné stránky a slabé stránky vycházejí z vnitřního prostředí organizace – jedná se o vnitřní atributy, a příležitosti a hrozby číhají na vně organizace, jedná se tedy o vnější atributy. Tato analýza je základním podkladem pro formování strategií, cílů a plánů aktivit organizace (Grasseová, Dubec & Řehák, 2012).

Při tvorbě SWOT analýzy bylo vycházeno z analýzy vypracované pracovníky místní akční skupiny v roce 2014, a dále z vlastních zkušeností a znalosti území, na kterém místní akční skupina působí.

Silnou stránkou území je rozhodně příroda, ne nadarmo je také z velké části chráněným krajinným územím a národním parkem. Šumava láká velké množství turistů a cyklistů, v zimě dále lyžařů a běžkařů. Proto také na trhu cestovního ruchu představuje tradiční a oblíbenou turistickou destinaci, o kterou zájem rok od roku roste. Velkou příležitostí je

tedy zlepšení zázemí právě pro turisty, modernizace stávajících zařízení a služeb. Příležitostí je také zájem investorů a podnikatelů o dané území (viz. zájem společnosti Trigema o vybudování sportovního areálu Samoty na Železné Rudě), což by pomáhalo řešit další velký problém se kterým se území potýká, a to je nedostatek pracovních míst. Je zde znát obrovský odliv pracovní síly za hranice do Německa, popř. Rakouska. Slabou stránkou je dále například nedostatečné zázemí pro seniory nebo nekvalitní střední a učňovské školství, za kterým obyvatelé – studenti nezřídka dojíždějí do Klatov, často ale až do Plzně nebo do Českých Budějovic.

Tabulka 2: SWOT analýza Ekoregion Úhlava

Silné stránky	Slabé stránky
Strengths	Weaknesses
Kvalitní životní prostředí	Málo pracovních příležitostí
Příroda a přírodní památky	Odliv pracovních sil za hranice
Kvalita ovzduší	Špatná kvalita komunikací hlavně III. třídy
Kvalita pitné vody	Centralizace = málo služeb v menších obcích
Sportovní vyžití	Ubytovny pro nízkopříjmové skupiny obyvatel
Cyklo a turistické trasy	Špatné spojení veřejnou dopravou
Zázemí pro cestovní ruch	Nekvalitní školství
Spolupráce Česko-Bavorsko	Nízké příjmy obyvatel
Příležitosti	Hrozby
Opportunities	Threats
Tvorba pracovních míst	Omezování občanské vybavenosti
Rozšiřování a zkvalitňování cestovního ruchu	Rostoucí centralizace
Zlepšení služeb pro seniory	Omezování rozvoje území ze stran NP a CHKO
Získávání finančních zdrojů z EU	Nárůst administrativy pro obce
Spolupráce s Plzeňským krajem	Koncentrace nepřizpůsobivých obyvatel
Silný vztah obyvatel k danému území	Malý zájem nebo nechuť něco měnit
Výroba tradičních regionálních výrobků	Výstavba supermarketů
Zájem podnikatelů a investorů	Vyvádění financí z regionu (veřejné zakázky)

Zdroj: vlastní zpracování dle informací na www.ekoregion-uhlava.cz

SWOT analýza je dále doplněna o metodu tzv. Fullerova trojúhelníku (neboli metodou párového srovnávání). Fullerova metoda se používá právě v těch případech, kdy existuje velké množství faktorů, které ale není snadné seřadit dle důležitosti. Takto budou zjištěny ty jednotlivé faktory, které jsou pro strategii místní akční skupiny klíčové.

V této metodě bude porovnána významnost mezi každou dvojicí faktorů v určité skupině. Nejprve budou porovnávány všechny faktory silných stránek, dále slabých stránek, příležitostí a nakonec hrozeb. Nejsilnější dvojice z každé kategorie poté bude porovnána v dalším Fullerově trojúhelníku, čímž vyjde nejsilnější kombinace mezi danými kategoriemi a posléze může být zvolena konkrétní strategie, která bude jednou z následujících:

- 1) SO – Ofenzivní strategie (maxi-maxi), kdy se strategie snaží využít co nejvíce příležitostí za pomoci silných stránek;
- 2) ST – Defenzivní strategie (maxi-mini), kdy se strategie snaží překonat hrozby za pomoci silných stránek;
- 3) WO – Strategie společenství (mini-maxi), kdy strategie využívá příležitosti k překonání slabých stránek;
- 4) WT – Strategie úniku (mini-mini), kdy se strategie zaměřuje na minimalizaci dopadů nepříznivých předpokladů (“Rozšířená SWOT analýza”).

Z výsledků Fullerových trojúhelníků pro každou kategorii viz Příloha 1: Fullerovy trojúhelníky a jejich vyhodnocení pro jednotlivé kategorie SWOT analýzy MAS Ekoregion Úhlava byly vybrány následující nejsilnější faktory:

- 1) Silné stránky
 - a. Faktor 1: Kvalitní životní prostředí
 - b. Faktor 2: Příroda a přírodní památky
- 2) Slabé stránky
 - a. Faktor 3: Málo pracovních příležitostí
 - b. Faktor 4: Nekvalitní školství
- 3) Příležitosti
 - a. Faktor 5: Získávání finančních zdrojů z EU
 - b. Faktor 6: Zájem podnikatelů a investorů
- 4) Hrozby
 - a. Faktor 7: Nárůst administrativy pro obce
 - b. Faktor 8: Vyvádění financí z regionu

Následující schéma a tabulka byly vytvořeny na základě výše uvedené SWOT analýzy.

Schéma 3: Fullerův trojúhelník pro SWOT MAS Ekoregion Úhlava

1	1	1	1	1	1	1
2	3	4	5	6	7	8
2	2	2	2	2	2	
3	4	5	6	7	8	
3	3	3	3	3		
4	5	6	7	8		
4	4	4	4			
5	6	7	8			
5	5	5				
6	7	8				
6	6					
7	8					
7						
8						

Tabulka 3: Výsledky párového srovnání SWOT MAS Ekoregion Úhlava

Faktor	Četnost	Váha	Pořadí
1	6	21,43%	1
2	4	14,29%	2
3	3	10,71%	3
4	0	0,00%	4
5	4	14,29%	2
6	3	10,71%	3
7	4	14,29%	2
8	4	14,29%	2
Celkem	28	100,00%	

Z tabulky je zřejmé, že největší váhu mají faktor 1., 2., 7. a 8. Faktory 1. a 2. spadají do silných stránek místní akční skupiny a faktory 7. a 8. do hrozeb, které mohou postihnout místní akční skupinu z vnějšího prostředí. Vhodnou strategií je zde tedy strategie ST – Defenzivní strategie, kdy by se místní akční skupina měla snažit pomocí svých silných stránek eliminovat případné hrozby a negativní dopady na fungování této MAS.

Konkrétně, jako dvě nejsilnější hrozby se pro dané území místní akční skupiny ukázalo: nárůst administrativy pro obce a vyvádění financí z regionu. K zamezení těchto hrozeb by mělo vedení místní akční skupiny používat svých silných stránek. Dvě nejsilnější jsou v tomto případě kvalitní životní prostředí a příroda, přírodní památky. Strategie manažerů místní akční skupiny by tedy mohla být založená právě na těchto atributech, dalšími silnými stránkami bylo například kvalitní ovzduší nebo pitná voda – všechny tyto silné stránky je možné využívat jak pro podporu a propagaci turismu a návštěvnosti regionu, tak ale tyto atributy mohou být pro velké množství občanů rozhodující, pokud si hledají vhodné místo pro bydlení. Přece jen, v dnešní době je znát touha lidí vrátit se do přírody a žít klidnějším životem. Pokud se tedy místní akční skupina bude soustředit na to, aby si udržela svoje silné stránky, nebude již tolik ohrožena hrozbami, například vyváděním dotací z regionu – co se například týká turismu, zaměřit by se mohla na získání dotací pro opravy původních památek – domů a osad, které zanikly a zchátraly kvůli bývalému komunistickému hraničnímu pásu, jejichž obnova by nijak nezasáhla životní prostředí a

zvýšila by atraktivitu těchto oblastí. Dále by na území mohly být vytvořeny nějaké víceúčelové plochy, například sportovní nebo i kulturně využitelné, s převažující zelení apod. Ovšem, je jasné, že na takovýto návrh je nutné se dívat s odstupem – je totiž jasné, že pokud se území potýká s problémy jako jsou špatná kvalita silnic, nedostatek, absence nebo špatný stav chodníků (což může ohrožovat bezpečnost) nebo celkově špatná infrastruktura, je důležité nejdříve vyřešit tyto problémové oblasti, než se vedení zaměří na výše navrhované aktivity. Co se týká rostoucí administrativy pro obce, to je stále se zvětšující hrozba, je otázkou jak moc bude dané území ovlivňovat. Je jasné, že pokud se zastupci obcí budou potýkat s každodenní obrovskou administrativou, je otázkou, zda budou mít chuť své území zvelebovat a jak se říká „něco měnit“, žádat o dotace a zažívat s tím spojenou další administrativu. Místní akční skupina by v tomto obcím mohla pomoci například tím, že by je vzdělávala, aby se se zvyšující se administrativou uměli vyrovnávat.

4.2 MAS Aktivios, z. s.

Tato místní akční skupina vznikla 25. července 2005, a to a základě zákona 83/1990 Sb. o sdružování občanů stejně jako MAS Ekoregion Úhava, z. s. jako občanské sdružení a v souladu s §3045 občanského zákoníku je považován za spolek.

Iniciativu k vytvoření spolku projevíly Mikroregion Přešticko a Úslava a dále soukromí zemědělci podnikající na daném území.

V roce 2006 mohla místní akční skupina realizovat záměr Osvojování schopností (podopatření 2.1.4 Rozvoj venkova – podopatření typu LEADER+ v rámci OP Zemědělství), a to na základě získaných schopností a dovedností.

MOTTO: *„Život na venkově nemusí být nudný, chudý ani nemoderní.“* (“MAS Aktivios - O nás”).

4.2.1 Územní vymezení

Místní akční skupina se nachází na jižním Plzeňsku a se svými 68 obcemi na území Blovice, Přešticka, Mirošovska a Staropltzenecka tvoří ucelené území jižně a jihovýchodně od statutárního města Plzně. MAS působí na katastrálních územích těchto měst a obcí: Blovice, Kakejcov, Nezvěstice, Střížovice, Bolkov, Kbel, Oplot, Šťáhlavy, Borovy, Kornatice, Otěšice, Štěnovice, Buková, Letiny, Ptenín, Štěnovický Borek, Čížice, Letkov, Příchovice, Štítov, Dobřív, Lhůta, Příkosice, Trokavec, Dolce, Losiná, Předenice,

porosty, které tvoří asi 30% její rozlohy (ČSÚ, 2012). Dále se jedná o oblast s dostatkem surovin, kterými jsou například kaolin, který se těží v Chlumčanech, ložisko keramických jílu ležící v Nové Vsi u Dobřan, také se na území dříve těžilo uhlí nebo železná ruda.

Co se týče geomorfologie území, ta je zde velice pestrá. Povodí řek Úhlavy, Úslavy a Klabavy oddělují pahorkatiny na jižním Plzeňsku a vrchoviny na severu – jmenovat můžeme například Brdy, které jsou na Mirošovsku vývojově nejstarší českou vrchovinou vůbec (MAS Aktivios, 2016). Na území najdeme velké množství zajímavých skalních útvarů, jako jsou například tzv. buližníkové suky, jejichž vložky prostupují méně odolné proterozoické břidlice. Na buližníkové skále stojí například zřícenina hradu Radyně, dále výrazná skála tohoto typu se nachází nad Starým Plzencem. Asi 5 kilometrů jižně od Strašic stojí Skládaná skála, která je tvořena slepencem a která je horolezecky velmi oblíbenou. Mírně ukloněné sečné povrchy se slabou vrstvou zvětralin, zvané pedimenty, nalezneme na Rokycansku, jehož symbolem je dominantní vrch Žďár (629 m n. m.) zdvíhající se nad Rokycanskou kotlinu. Pokud se jedná o kotliny nebo pánve, ty byly na tomto území vytvořené vodní erozí, např. Mirošovská kotlina nebo Plzeňská kotlina (Mentlík, 2005).

Skladba půdy na území je následující: nejvíce zastoupené jsou kambizemě, což je nejrozšířenější typ půdy v ČR, dále hnědozemě, luvizemě a nejméně zastoupené fluvizemě (“Půdní mapa Plzeňského kraje”).

Z klimatického hlediska je na území podnebí mírně teplé, směrem k Brdům se stává chladnější s vyšší srážkovou dotací (Matušková & kol., 2014).

4.2.3 Přírodní a kulturní památky, turistické využití

Jižní Plzeňsko je oblíbeným místem k odpočinku, a to hlavně kvůli nezničenému a čistému prostředí se spoustou přírodních i kulturních památek, které zahrnují všechny architektonické styly. Nacházejí se zde také památky lidové architektury a selského baroka, a to například v obcích Mokrouše nebo Letkov. Dle historických nálezů je jasné, že tento region byl osídlen již od pravěku.

Na území místní akční skupiny se nachází opravdu hodně velké množství kulturních památek, hlavně v podobě hradů, zámků, zámečků, kostelů apod. „*Region se může pochlubit množstvím historických a kulturních památek, jako např. zříceniny hradů Skála či Roupov, hrad Radyně, zámek v Nebílovech, chrám Nanebevzetí Panny Marie v Přešticích, barokní zámek ve Štěnovicích s bývalým klášterem trinitářů, zámek v Blovicích, v Pteníně,*

ve Štáhlavech zámek Kozel a další historické stavby, které však částečně nejsou přístupné veřejnosti, a to z důvodu technických či vlastnických (např. zámek Dolní Lukavice, Příchovice, Mirošov, Lužany, Chocenice).“ (MAS Aktivios, 2016).

I milovníci přírody a turistiky si zde přijdou na své – krajina je velice vhodná na cyklo i pěší výlety a také na hipoturistiku¹¹. Je zde mnohé co poznávat, ať už to budou zajímavé skalní útvary a vyhlídky, rozhledny, naučné stezky nebo je možné jen relaxovat procházkami po loukách a lesích.

4.2.4 Členové a partneři MAS

K tomuto roku má spolek 39 členů. Zastoupeni jsou zde nestátní neziskové organizace, církev, podnikatelé a soukromí zemědělci, aktivní občané a obce, města a mikroregiony, viz Členové a partneři MAS Aktivios.

„Spolek sdružuje své členy, fyzické a právnické osoby. Účelem spolku však není vytváření zisku, veškeré zisky z podnikání musí být využity pro účely fungování spolku.“ (MAS Aktivios, 2016).

Místní akční skupina využívá princip bottom-up, tedy snaží se do svého fungování zapojit co nejvíce místních aktérů. Klade důraz na vzájemnou spolupráci a podporu iniciativ všech svých členů, které směřují zejména k zlepšení kvality života v daném regionu.

Následující tabulka se členy a partnery místní akční skupiny byla zpracována na základě dat dostupných z www.mas-aktivios.cz.

¹¹ Hipoturistika, též známá jako jezdecká turistika, je takový druh turistiky, kdy turista cestuje na koni, popř. koňském povoze.

Tabulka 4: Členové a partneři MAS Aktivios

Název subjektu	Zařazení	Sektor	Zájmová skupina
Spolek pro záchranu historických památek Přeštice	Nestátní neziskové organizace	Soukromý	Kulturní dědictví
Myslivecké sdružení "Obora" Chlumčany	Nestátní neziskové organizace	Soukromý	Příroda a krajina
Občanské sdružení Ametyst	Nestátní neziskové organizace	Soukromý	Příroda a krajina
SDH Hradčany	Nestátní neziskové organizace	Soukromý	Vzdělávání a volný čas
Okresní hospodářská komora Plzeň-jih	Komora	Soukromý	Zemědělství a podnikání
Farní sbor církve Českobratrské Přeštice	Církev	Soukromý	Sociální oblast
Lukrena a s., Dolní Lukavice	Podnikatelé a soukromí zemědělci	Soukromý	Zemědělství a podnikání
Zemědělská společnost Komorno a.s.	Podnikatelé a soukromí zemědělci	Soukromý	Zemědělství a podnikání
Bc. Vladimíra Davídková	Podnikatelé a soukromí zemědělci	Soukromý	Cestovní ruch
Comwa s. r. o.	Podnikatelé a soukromí zemědělci	Soukromý	Zemědělství a podnikání
Příkosická zemedělská, a. s.	Podnikatelé a soukromí zemědělci	Soukromý	Zemědělství a podnikání
Jiří Hodan	Podnikatelé a soukromí zemědělci	Soukromý	Zemědělství a podnikání
Ing. Petr Hodan	Podnikatelé a soukromí zemědělci	Soukromý	Příroda a krajina
Josef Hodek	Podnikatelé a soukromí zemědělci	Soukromý	Zemědělství a podnikání
Anna Šrámková	Podnikatelé a soukromí zemědělci	Soukromý	
Ondřej Cheníček	Podnikatelé a soukromí zemědělci	Soukromý	Zemědělství a podnikání
Ing. František Šašek	Podnikatelé a soukromí zemědělci	Soukromý	Příroda a krajina
Ing. Josef Černý	Podnikatelé a soukromí zemědělci	Soukromý	Zemědělství a podnikání

Radek Hora	Podnikatelé a soukromí zemědělci	Soukromý	Zemědělství a podnikání
Pavel Pouba	Podnikatelé a soukromí zemědělci	Soukromý	
Mikroregion Přešticko	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Příroda a krajina
Mikroregion Úslava	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Obnova obcí a rozvoj infrastruktury
Mikroregion Radyně	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Cestovní ruch
Obec Nezdice	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Obnova obcí a rozvoj infrastruktury
Obec Čížice	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Obnova obcí a rozvoj infrastruktury
Obec Dolní Lukavice	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Obnova obcí a rozvoj infrastruktury
Obec Ptetín	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Obnova obcí a rozvoj infrastruktury
Obec Vlčí	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Obnova obcí a rozvoj infrastruktury
Obec Horšice	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Obnova obcí a rozvoj infrastruktury
Obec Netunice	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Obnova obcí a rozvoj infrastruktury
Obec Příchovice	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Obnova obcí a rozvoj infrastruktury
Obec Chlumčany	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Obnova obcí a rozvoj infrastruktury
Město Blovice	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Sociální oblast
Obec Řenče	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Obnova obcí a rozvoj infrastruktury
Obec Nezvěstice	Obce, města a mikroregiony	Veřejný	Obnova obcí a rozvoj infrastruktury
Mgr. Hana Hanzlíková	Aktivní občané	Soukromý	Vzdělávání a volný čas
Jiří Černý	Aktivní občané	Soukromý	Vzdělávání a volný čas
Milan Fiala	Aktivní občané	Soukromý	Kulturní dědictví
Ing. Petr Brandl	Aktivní občané	Soukromý	Příroda a krajina

4.2.5 Organizační struktura MAS

Organizační struktura místní akční skupiny vypadá takto:

- 1) Nejvyšší orgán = valná hromada (shromáždění všech členů)
- 2) Statutární orgán = výbor spolku, 7 členů
- 3) Kontrolní orgán = kontrolní komise, 3 členové
- 4) Výběrový orgán = výběrová komise, 7 členů
- 5) Sekretariát
- 6) Manažer = vedoucí kanceláře, 4 manažeři pro různé činnosti - finanční manažer, administrativní pracovník, projektový manažer, manažer kontroly projektů
- 7) Účetní

Předsedou MAS je Ing. Petr Brandl, místopředsedou je Ing. Pavel Netrval a vedoucí zaměstnankyní pro realizaci SCLLD je Ing. Hana Bouchalová.

4.2.6 SWOT analýza

Při tvorbě SWOT analýzy pro MAS Aktivios bylo čerpáno z aktualizované verze SWOT analýzy vypracované odborníky místní akční skupiny. Ti svou první analýzu vypracovali v roce 2010, poté ji aktualizovali v roce 2013, a to na hlavně díky průzkumu „Jak se žije na Blovicu/Mirošovsku/Přešticku/Staroplzenecku“. Tento průzkum probíhal jako série veřejných pojednání „u kulatého stolu“. Poslední úpravy a doplnění analýzy bylo provedeny v roce 2014, a to na základě zpracované socioekonomické analýzy území a analýzy problémů a potřeb.

Ve SWOT analýze je zřejmá provázanost jednotlivých aspektů. Na daném území jsou bohatě koncentrované kulturní památky, jako například hrady, zámky, zámečky nebo kostelíky. To můžeme považovat za silnou stránku regionu. Slabou stránkou je ale zároveň to, že je spousta těchto památek ve špatném stavu, nejsou opravené nebo dokonce nejsou vůbec přístupné. To znamená příležitost pro MAS, aby usilovala o získání dotací a finančních prostředků na opravy a revitalizace těchto památek. Hrozbou je tady například nedostatek finančních prostředků na předfinancování daných projektů, nebo dále můžeme zmínit neúměrnou administrativu při žádání o dotace a s tím spojenou ztrátu chuti něco měnit. Dále je možné v tomto kontextu zmínit polohu území MAS. Díky blízkosti krajského města Plzně spousta lidí žijících v regionu dojíždí za prací právě tam. To zapříčiní na jedné straně nízkou nezaměstnanost, což považujeme za pozitivní a označíme

to jako silnou stránku. Zároveň ale kvůli této centralizaci ubývá tradičních řemesel a podnikání v regionu, což je naopak slabou stránkou. Příležitostí proto může být například dotační podpora agroturismu, při které se jednak podpoří cestovní ruch, dále se také využije kvalitní zemědělská půda nacházející se na území a dále se vytvoří nová pracovní místa a obnoví tradice. Samozřejmě, opět hrozbou může být administrativní náročnost získání dotace na daný záměr.

Tabulka 5: SWOT analýza Aktivios

Silné stránky	Slabé stránky
Strengths	Weaknesses
Kulturní památky, kulturní zázemí	Špatný stav památek a jejich nepřístupnost
Zachovalé tradice	Nárůst počtu heren, sportbarů
Specifická krajina	Vandalství
Kvalitní zemědělská půda	Malá nabídka ubytování, obchodů a služeb
Čisté řeky	Špatná kvalita silnic, zdevastovaná cestní síť
Sportovní a volnočasové aktivity	Vysoká cena nemovitostí
Nízká nezaměstnanost	Malá nebo neúčinná propagace regionu
Dobrá dostupnost do Plzně (práce, zdravotnictví)	Vytápění tuhými palivy
Příležitosti	Hrozby
Opportunities	Threats
Obnova tradiční sítě cest	Vylidňování malých obcí, odliv lidí do měst
Obnova památek	Rostoucí administrativa pro obce a samosprávy
Podpora cestovního ruchu, zejména agroturistiky	Neúměrná administrativa při žádání o dotace
Podpora místního podnikání, řemesla, prodeje	Úbytek tradičních morálních hodnot
Rozvoj sociálních služeb	Přesun podnikání do velkých sídel
Zefektivnit propagaci území	Malý zájem o veřejné dění
Vzdělávání samospráv	Málo finančních prostředků na předfinancování
Rozvoj péče o krajinu	Nevrácený historický majetek

Zdroj: vlastní zpracování dle informací na www.mas-aktivios.cz.

I pro MAS Aktivios byla uplatněna metoda párového srovnávání – metoda Fullerova trojúhelníku.

Z výsledků Fullerových trojúhelníků pro každou kategorii viz Příloha 2: Fullerovy trojúhelníky a jejich vyhodnocení pro jednotlivé kategorie SWOT analýzy MAS Aktivios byly vybrány následující nejsilnější faktory:

- 1) Silné stránky
 - a. Faktor 1: Kulturní památky, kulturní zázemí
 - b. Faktor 2: Kvalitní zemědělská půda
- 2) Slabé stránky
 - a. Faktor 3: Špatná kvalita silnic, zdevastovaná cestní síť
 - b. Faktor 4: Vysoká cena nemovitostí
- 3) Příležitosti
 - a. Faktor 5: Podpora místního podnikání, řemesla, prodeje
 - b. Faktor 6: Vzdělávání samospráv
- 4) Hrozby
 - a. Faktor 7: Rostoucí administrativa pro obce a samosprávy
 - b. Faktor 8: Neúměrná administrativa při žádání o dotace

Následující schéma a tabulka byly vytvořeny na základě výše uvedené SWOT analýzy.

Schéma 4: Fullerův trojúhelník pro SWOT MAS Aktivios

1	1	1	1	1	1	1
2	3	4	5	6	7	8
2	2	2	2	2	2	
3	4	5	6	7	8	
3	3	3	3	3		
4	5	6	7	8		
4	4	4	4			
5	6	7	8			
5	5	5				
6	7	8				
6	6					
7	8					
7						
8						

Tabulka 6: Výsledky párového srovnání SWOT MAS Aktivios

Faktor	Četnost	Váha	Pořadí
1	3	10,71%	4
2	1	3,57%	6
3	3	10,71%	4
4	5	17,86%	2
5	2	7,14%	5
6	7	25,00%	1
7	3	10,71%	4
8	4	14,29%	3
Celkem	28		

Z četností vychází, že největší váhu mají faktor 4. a 6., nejsilnější faktory jsou tedy ze skupiny silné stránky a příležitosti. Vhodnou strategií je zde tedy strategie WO – Strategie spojenectví, což znamená, že by měla místní akční skupina využít svých příležitostí k překonání slabých stránek. Co se týká například slabé stránky špatná kvalita silnic a zdevastovaná cestní síť, zde se nabízí eliminovat tuto slabou stránku díky příležitosti vzdělávat samosprávy. Pokud samosprávy budou vědět, kde a jak mohou žádat o finanční prostředky na obnovu silnic nebo tradiční cestní sítě, bude moci být tato slabá stránka eliminována. Vysoká cena nemovitostí bude na tomto území zřejmě dána blízkostí krajského města Plzně, kam mnozí lidé dojíždějí za prací, ovšem přímo ve městě bydlet nechtějí, popř. chtějí bydlet v rodinném domě. V tomto případě mohou hledat nemovitosti právě v této oblasti jižního Plzeňska. Problém vysokých cen nemovitostí je v podstatě celorepublikový, v poslední době se ceny za koupi i pronájem vyšplhaly do nereálných výšin. Ovšem nyní se po velké ekonomické konjunktuře blíží recese, ještě umocněná světovou pandemií koronaviru, lze tedy očekávat pokles cen nemovitostí – lidé se bojí nebo již přišli o svá zaměstnání a lidé podnikající mohou mít velké problémy si podnikání udržet, je tedy skoro jisté, že v následujících letech se sníží zájem o hypotéky a nákup nemovitostí a dám pádem jejich cena klesne. Je zajímavé povšimnout si, že u této místní akční skupiny jsou zařazeny podobné nebo až totožné hrozby jako u místní akční skupiny předchozí, které se týkají neúměrně velké administrativy.

4.3 SCLLD a čerpání finančních prostředků

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje vznikla jako nový přístup k místnímu rozvoji, a to z důvodu propojení podpory z LEADERu a další podpory z ostatních strukturálních a investičních fondů. Novinkou této strategie je to, že finanční nástroje spojené s rozvojem venkova se již netýkají pouze společné zemědělské a koordinované regionální politiky, ale rozšiřují se i na politiku soudržnosti. Výsledkem je nový nástroj, který byl vyvinut pro všechny čtyři evropské fondy – tj. pro Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV), Evropský námořní a rybářský fond (EMFF), Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) a Evropský sociální fond (ESF) - nazývající se Komunitně vedený místní rozvoj, který předpokládá rozvoj venkova a jeho potenciálu na základě zapojení místních subjektů a vhodné venkovské ekonomiky (Mickiewicz & Mickiewicz, 2016).

Místní akční skupiny Ekoregion Úhlava a Aktivios splnily požadavky stanovené Metodikou pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014-2020 a

získaly Osvědčení o splnění standardů MAS, čímž prokázaly schopnost podílet se na implementaci programů financovaných z evropských strukturálních a investičních fondů.

Toto osvědčení opravňuje místní akční skupiny k tomu, aby vypracovaly Strategii komunitně vedeného místního rozvoje. MAS Ekoregion Úhlava i Aktivios vypracovaly tyto strategie se zapojením místních aktérů z veřejného, soukromého i neziskového sektoru a z řad veřejnosti a to s ohledem na místní potřeby a potenciál. MAS Aktivios obdržela 4. dubna 2017 akceptační dopisy jednotlivých řídicích orgánů, ve kterých byla potvrzena finanční podpora do území. MAS Ekoregion Úhlava obdržela tyto dopisy 25. června 2017.

4.3.1 Projekty uskutečněné před programovým obdobím 2014-2020

Jelikož obě dvě místní akční skupiny ještě před SCLLD vypracovaly strategický plán a zapojily se do programu LEADER+, a v programovém období 2007-2013 čerpali z PRV, uskutečnily již na svém území velké množství projektů.

„V roce 2007 OS Aktivios vypracovala Strategický plán Leader 2007 - 2013 „Šance pro jižní Plzeňsko“ na jehož realizaci jsme získali dotační finanční prostředky z Ministerstva zemědělství. Díky tomu MAS Aktivios každý rok finančně podporovala podnikatele, zemědělce, obce, církve a neziskové organizace při realizaci řady smysluplných projektů, které přispěly k posílení ekonomiky a rozvoji regionu, ke zkvalitnění života obyvatel na venkově, ke zlepšení vzhledu naší krajiny a k zachování a obnově kulturního dědictví po našich předcích. Díky úspěšné realizaci Strategického plánu Leader 2007- 2013 bylo na území MAS Aktivios podpořeno 153 smysluplných projektů v celkové výši téměř 53 mil Kč.“ (MAS Aktivios).

Místní akční skupina Aktivios se snaží propagovat svůj region, proto také již od roku 2008 vydává oblíbený Zpravodaj MAS, kde informuje o zajímavých akcích v regionu, jako jsou například vzdělávací semináře, besedy, ale i trhy nebo společenské události. Také zde informuje o zajímavých projektech, které jsou na území MAS finančně podpořeny. Dále místní akční skupina již tradičně pořádá dny otevřených dveří zvané Den s Aktiviosem, kde představuje široké veřejnosti výsledky jejich práce. Místní akční skupina finančně podporuje vlastivědný sborník Pod Zelenou Horou, který propaguje zajímavosti regionu formou příspěvků.

V rámci realizace Strategického plánu Leader 2007-2013 byly například dokončeny dvě naučné stezky, a to „Po stopách sv. Vojtěcha“, na niž byla schválena dotace ve výši

255 600 Kč, nebo naučná stezka „Živé paměti krajiny Lužan“, která byla podpořena částkou 178 058 Kč. Dalším z podpořených projektů bylo například oživení vnitrobloku v ulici 5. května v Blovicích, kde 2009 došlo k otevření dětského hřiště. Projekt byl podpořen částkou 269 698 Kč. Dále v roce 2011 bylo rekonstruováno tělovýchovné zařízení v obci Losiná, zde výše dotace dosahovala 341 540 Kč. Podpořených projektů v rámci MAS bylo opravdu mnoho, jako další příklad mohu uvést projekty: Modernizace stáje pro kozí farmu, Rekonstrukce hasičské zbrojnice, Obnova kulturního dědictví v obcích Mikroregionu Úslava a mnoho dalších. Místní akční skupina také využila spolupráce s ostatními MAS, a to konkrétně s MAS Radbuza a MAS Sv. Jana z Nepomuku, a společně zrealizovali projekt spolupráce „Otevíráme poklady venkova“, jehož cílem byl: *„vznik a podpora regionálních expozic, které budou připomínat současným i budoucím generacím bohatství regionu, život a dovednosti našich předků či významné osobnosti“* (MAS Aktivios, 2015). Na tento projekt spolupráce získaly místní akční skupiny celkově 3 917 335 Kč, z toho přímo MAS Aktivios 1 759 175 Kč. V rámci této spolupráce byly pořádány workshopy na různá témata, jako například technika, řemesla nebo příroda. Přímo na území MAS vznikly následující nové expozice: Zámecká regionální expozice v Pteníně, Pouskův mlýn v Mešně a Špejchar v Chocensickém Újezdě. Další expozice vznikaly dále na územích spolupracujících místních akčních skupin. Místní akční skupina také podporuje vzdělávání – na půdě Krajského úřadu Plzeňského kraje se v únoru 2015 uskutečnil seminář Bioodpad v odpadovém hospodářství v obcích, v říjnu toho samého roku byl uspořádán seminář pro zemědělce nesoucí název Dotační možnosti v agrárním sektoru v novém programovém období 2014-2020 a ve spolupráci s Provozně ekonomickou fakultou České zemědělské univerzity v Praze byly více let po sobě pořádány kurzy pro seniory Virtuální univerzita třetího věku.

Na území MAS Ekoregion Úhlava bylo v rámci Programu rozvoje venkova 2007-2013 podpořeno 38 projektů. Na tyto projekty bylo alokováno celkem 14 085 572 Kč. Již v roce 2009 byly podpořeny 2 projekty, a to Obnova veřejného prostranství v Hamrech – rekonstrukce opěrné zdi a Rekonstrukce kanalizace ve městech Janovice nad Úhlavou a Hradčany-Klenovská – tento projekt byl podpořen dotací bezmála půl milionu korun. V dalším roce byla nejvyšší částkou 737 805 Kč podpořena obnova místní komunikace na trase Chudenín-Hadrava. V roce 2010 byl například částkou 417 969 dotován projekt Modernizace sportovního areálu Janovice nad Úhlavou a částkou 213 732 Rekonstrukce fotbalového hřiště včetně zázemí ve Strážově, kde byla dále dotována i výměna střechy

na budově Sokolovny, která zde slouží jako kulturní zázemí i jako tělocvična. Dále v roce 2011 bylo v rámci strategického plánu LEADER přihlášeno 7 projektových záměrů a výběrovou komisí bylo doporučeno k podpoře 6 z nich. Ty programový výbor posléze schválil a celková dotace na tyto projekty dosahovala 3 661 346 Kč. Nejvyšší částka financí ve výši 1 800 000 byla alokována na Obnovu a rozvoj funkčních ploch sídelní zeleně města Nýrsko - 1. Etapa. V dalších letech bylo podpořeno množství dalších projektů, jako příklad mohu uvést stavbu přístřešku na zemědělskou činnost v Hadravě, zlepšení vybavenosti školní kuchyně v ZŠ a MŠ Strážov nebo opravu části střechy kostela sv. Mikuláše v Dešenicích. MAS Ekoregion Úhlava dále každý rok vyhlašuje s podporou Plzeňského kraje Grantový program na podporu malých projektů nestátních neziskových organizací. Díky tomuto programu bylo podpořeno bezpočet spolkových, volnočasových, sportovních a kulturních aktivit nestátních neziskových organizací na území MAS, jako různé divadelní představení, uspořádání Dne hasičů apod. Co se týče projektů spolupráce, MAS Ekoregion Úhlava v roce 2011 úspěšně ukončila spolu s MAS Lužnice a MAS Vltava realizaci projektu spolupráce s názvem Regionální značka. Hlavním záměrem bylo „vytvoření Regionální značky jako nástroje rozvoje regionu prostřednictvím propagace výrobků a poskytovaných služeb a jako nástroje pro zvýšení konkurenceschopnosti místních výrobců a poskytovatelů služeb z jednotlivých regionů.“ (MAS Ekoregion Úhlava, 2011). Další partnerskou místní akční skupinou je MAS Cham, která leží v příhraniční oblasti Bavorska. Spolupráce mezi těmito dvěma místními akčními skupinami byla zaměřena hlavně na rozvoj společných aktivit v obnově kulturního dědictví regionu a vzájemné výměně zkušeností. Důležitým výstupem spolupráce byla i stavební obnova čtyř kapliček v centrální části Ekoregionu Úhlava.

4.3.2 Projekty uskutečněné v programovém období 2014-2020

V rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje místní akční skupiny čerpali finanční prostředky v programovém období 2014-2020 z následujících operačních programů: OP Zaměstnanost, Integrovaný regionální operační program a Program rozvoje venkova. Každá z těchto MAS si ve své strategii určila dlouhodobou vizi rozvoje území, strategické a specifické cíle.

4.3.2.1 MAS Ekoregion Úhlava, z. s.

Dlouhodobou vizí rozvoje území místní akční skupiny je, aby byla atraktivním místem pro život. Ve Strategii komunitně vedeného místního rozvoje (2016) je zdůrazněno, že

místní akční skupina se „*Vyrovňuje s demografickými a socioekonomickými problémy, využívá potenciál území pro cestovní ruch při soustavném respektování a ochraně přírodního bohatství, nabízí podmínky pro rozvoj místní ekonomiky s důrazem na ochranu životního prostředí a prohlubuje kulturně historické vazby obyvatel k regionu.*“

Dále byly pro rozvoj území určeny strategické cíle, specifické cíle a opatření, které byly určeny na základě závěrů analytické části strategie komunitně vedeného místního rozvoje, a dále na základě strukturovaných rozhovorů vedených s podnikatelskými subjekty, neziskovými organizacemi, vzdělávacími institucemi, zástupci místních samospráv a dalšími v území.

Strategické cíle jsou následující:

1. Zvýšení atraktivity regionu MAS pro trvalé bydlení a návštěvníky regionu;
2. Udržení a zlepšení stavu přírodního bohatství a životního prostředí;
3. Zajištění ekonomicky udržitelného rozvoje regionu;
4. Prohloubení spolupráce na místní, regionální, národní a mezinárodní úrovni (MAS Ekoregion Úhlava, 2016).

Ke každému strategickému cíli se následně vztahují i cíle specifické, a k nim dále opatření, díky kterým je možné cíle dosáhnout. Například pod strategický cíl 1. Zvýšení atraktivity regionu MAS pro trvalé bydlení a návštěvníky regionu spadá celkem 9 specifických cílů a 17 opatření. Například, jedním ze specifických cílů výše uvedeného cíle strategického je zde Zlepšení občanské vybavenosti a služeb, k němuž se vztahují opatření Rozvoj kulturně-sportovních aktivit, Systematická podpora rozvoje spektra služeb a Zkvalitnění bytového fondu.

Aby mohly tyto cíle být realizovány, místní akční skupiny žádají o podporu finančních prostředků na vybrané projekty z operačních programů. Proto jsou v části SCLLD zvané „Akční plán“ vybírány opatření, fiche, nařízení nebo články jednotlivých programů, které korespondují s danými cíli zvolenými místní akční skupinou. Konkrétně, v akčním plánu této místní akční skupiny je v rámci IROPu přiřazeno opatření 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy k opatření 1.1.1. Zlepšení dopravní dostupnosti a obslužnosti vytvořenému přímo místní akční skupinou. Dále je zde popsáno, jaké má opatření cíl, jaké typy projektů budou moci být podpořeny, příjemci podpory, minimální a maximální výše uznané podpory, výsledky aj.

Sama skupina ve své strategii (2016) zdůrazňuje, že „*Jednotlivá opatření programových rámců jsou volena tak, aby co nejvíce odrážela vazby mezi relevantními opatřeními SCLLD ve všech rozvojových oblastech. Programový rámec IROP vytváří infrastrukturní základnu pro místní dopravu, sociální služby a vzdělávací systém. Programové rámce OPZ a PRV na tuto infrastrukturní základnu navazují a vytvářejí podmínky pro kvalitní rozvoj jak výše zmíněných oblastí tak i ekonomického potenciálu při vědomí nutnosti zachování a ochrany životního prostředí v regionu*“.

Dále je možné zmínit, že realizace daných cílů strategie může mít pozitivní vliv i na tzv. „*Horizontální témata*“, která jsou definována Evropskou komisí. Tyto témata mají průřezově zasahovat do všech oblastí rozvoje. To znamená například to, že pokud se dle specifického cíle 1.1.3. Zlepší stav veřejných prostranství, bude to mít pozitivní vliv i na životní prostředí.

Pozitivní dopad má strategie této místní akční skupiny na:

- 1) nerovnost mezi muži a ženami;
- 2) nediskriminaci;
- 3) udržitelný rozvoj;
- 4) inovace;
- 5) klima;
- 6) životní prostředí.

V programovém období 2014-2020 byly vyhlášovány výzvy v rámci jednotlivých operačních programů.

V rámci Operačního programu Zaměstnanost byly vyhlášeny:

Výzvy 1., 3. a 5. s názvem Podpora sociálních a návazných služeb, komunitní centra – I, II a III. Cílem věcného zaměření výzev bylo „*zkvalitnění sociálních a návazných služeb v území se zaměřením na ohrožení sociálním vyloučením*“ (MAS Ekoregion Úhlava).

V rámci těchto výzev byly vybrány následující projekty, viz. Tabulka 7 a

Tabulka 8.

Následující tabulky byly vytvořeny na základě dat, která jsou dostupná na www.lags.cz, dále byly použity zmíněné výzvy a dokumenty dostupné na stránkách daných místních akčních skupin.

Tabulka 7: 1. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Ekoregion Úhlava – Podpora sociálních a návazných služeb, komunitní centra I.

OPZ - Podpora sociálních a návazných služeb, komunitní centra I.	
Prioritní osa	2. Sociální začleňování a boj s chudobou
1. VYBRANÝ PROJEKT	
Název projektu	Komunitní centrum Nýrsko
Žadatel	Alfa Nýrsko, z. s.
Právní forma žadatele	Spolek
Míra podpory	85% Evropský podíl a 15% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	1 686 842 Kč
Stav	PP37, stav realizace - projekt v plné (fyzické i finanční) realizaci
2. VYBRANÝ PROJEKT	
Název projektu	Služby sociální prevence a poradenství na území MAS
Žadatel	Člověk v tísni, o. p. s.
Právní forma žadatele	Obecně prospěšná společnost
Míra podpory	85% Evropský podíl a 15% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	2 121 478 Kč
Stav	PN20a, fáze schvalování - žádost o podporu stažena žadatelem

Co se týká stavu jednotlivých žádostí, jedná se o to, v jaké fázi se tento projekt právě nachází. Nejdříve je projekt vždy ve fázi schvalování, poté realizace a dále ukončování. V každé fázi se projekt může dostat do velké spousty různých stavů, zjednoduše si to tedy tím, že pokud je stav zelený, jedná se o pozitivní stav a projekt buď byl, je a nebo bude finančně podpořen, a pokud je červený, jedná se o stav negativní a zpravidla bude projekt ukončen a nepodpořen.

Tabulka 8: 3. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Ekoregion Úhlava – Podpora sociálních a návazných služeb, komunitní centra II.

OPZ - Podpora sociálních a návazných služeb, komunitní centra II.	
Prioritní osa	2. Sociální začleňování a boj s chudobou
Název vybraného projektu	Rozvoj komunitního centra Nýrsko
Žadatel	Alfa Nýrsko, z. s.
Právní forma žadatele	Spolek
Míra podpory	85% Evropský podíl a 15% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	2 993 529 Kč
Stav	PP29, fáze schvalování - žádost o podporu splnila podmínky pro vydání právního aktu o poskytnutí/ převodu podpory nebo registračního listu

Do páté výzvy vyhlášené v rámci OP Zaměstnanost s názvem Podpora sociálních a návazných služeb, komunitní centra III. nebyla podána žádná žádost o dotaci. Administrace této výzvy byla tedy ze stran MAS ukončena.

Dále byly v rámci OP Zaměstnanost vyhlášeny výzvy 2. a 4. s názvem Prorodinná opatření I a II. Hlavním cílem těchto výzev bylo podpoření realizace příměstských táborů, tak aby jejich uskutečnění pomohlo „*ke sladění rodinného a profesního života rodičů či osob pečujících o jiné závislé osoby ve smyslu zvyšování zapojení místních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování v regionu*“ (MAS Ekoregion Úhlava).

Vybrány byly projekty následující:

Tabulka 9: 2. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Ekoregion Úhlava – Prorodinná opatření I.

OPZ - Prorodinná opatření I.	
Prioritní osa	2. Sociální začleňování a boj s chudobou
Název vybraného projektu	Léto v pohybu – příměstské tábory
Žadatel	Tělovýchovná jednota Nýrsko, z. s.
Právní forma žadatele	Spolek
Míra podpory	85% Evropský podíl a 15% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	379 950 Kč
Stav	PP37, fáze realizace - Projekt v plné (fyzické i finanční) realizaci

Tabulka 10: 4. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Ekoregion Úhlava – Prorodinná opatření II.

OPZ - Prorodinná opatření II.	
Prioritní osa	2. Sociální začleňování a boj s chudobou
1. VYBRANÝ PROJEKT	
Název projektu	Příměstské tábory TJ Nýrsko
Žadatel	Tělovýchovná jednota Nýrsko, z. s.
Právní forma žadatele	Spolek
Míra podpory	85% Evropský podíl a 15% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	346 906 Kč
Stav	PP29, fáze schvalování - žádost o podporu splnila podmínky pro vydání právního aktu o poskytnutí/ převodu podpory nebo registračního listu
2. VYBRANÝ PROJEKT	
Název projektu	Letní tábory
Žadatel	Dům dětí a mládeže Nýrsko, prap. Veitla 23
Právní forma žadatele	Příspěvková organizace zřízená územním samosprávným celkem
Míra podpory	85% Evropský podíl a 15% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	425 000 Kč
Stav	PP29, fáze schvalování - žádost o podporu splnila podmínky pro vydání právního aktu o poskytnutí/ převodu podpory nebo registračního listu

V rámci Programu rozvoje venkova byly vyhlášeny 4 výzvy a to v opatření 19.2.1 - Podpora provádění operací v rámci komunitně vedeného místního rozvoje. Zde žadatelé mohli předkládat ve výzvě své projekty v rámci celkem 5 fichí¹², které byly místní akční skupinou ve strategii zvoleny, a to:

- 1) fiche 1 - Investice do zemědělských podniků;
- 2) fiche 2 - Lesnická infrastruktura;
- 3) fiche 3 - Lesnická technologie;
- 4) fiche 4 - Pozemkové úpravy;
- 5) fiche 5 - Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností.

V první výzvě bylo k finanční podpoře alokováno 15 000 000 Kč, celá částka poté ale nebyla rozdělena. Vybráno bylo celkem 11 projektů, a to tři projekty ve fiche 1, dva

¹² Fiche = projektový záměr, projektové opatření, popis základní myšlenky projektu ("Slovník cizích slov").

projekty ve fiche 2, tři projekty ve fiche 3 a tři projekty ve fiche 5. Nevybrány byly čtyři projekty, všechny spadaly do fiche 1.

Ve druhé výzvě bylo alokováno pro podporu 3 609 500 Kč. Přihlášených podpořených projektů bylo méně, a to čtyři projekty ve fiche 1 a jeden projekt ve fiche 5.

Příklad toho, jaké projekty se v rámci fichí vybíraly:

- 1) fiche 1 – nákup zemědělské techniky (např. traktoru);
- 2) fiche 2 – rekonstrukce lesní cesty;
- 3) fiche 3 – pořízení lesní techniky, techniky pro údržbu lesa;
- 4) fiche 4 – v rámci této fiche nebylo možné dosud předkládat projekty;
- 5) fiche 5 – nákup techniky pro modernizaci lyžařského areálu.

Vyhlášeny byly i další dvě výzvy, do žádné z nich ale nebyl předložen projekt k podpoře, jejich administrace tedy byla ze stran MAS ukončena.

V rámci Integrovaného regionálního operačního programu bylo místní akční skupinou vyhlášeno pět výzev.

První výzva nesla název Bezpečnost; zde má být zacílení podpory následující: rekonstrukce, modernizace a výstavba komunikací pro pěší, budování dopravních bezpečnostních opatření na komunikacích, dále přizpůsobování komunikací osobám s omezenou pohyblivostí či orientací. Vybraným projektem byla rekonstrukce chodníku, viz

Tabulka 11: 1. výzva v rámci IROP MAS Ekoregion Úhlava - Bezpečnost

Tabulka 11: 1. výzva v rámci IROP MAS Ekoregion Úhlava - Bezpečnost

IROP - Bezpečnost	
Opatření integrované strategie	1.1. Vytvoření a udržování kvalitní cestní sítě
Název vybraného projektu	Dešenice - Chodník u silnice III/19020
Žadatel	Městys Dešenice
Míra podpory	95% Evropský podíl a 0% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	3 000 005 Kč
Stav	PP37, fáze realizace - projekt v plné (fyzické i finanční) realizaci

Druhá výzva se jmenovala Komunitní centra – v rámci této výzvy má být podpořena výstavba nebo podpora rozvoje komunitních center a to za účelem sociálního začleňování a

následného zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce. Vybraný projekt a stav jeho podpory viz Tabulka 12: 2. výzva v rámci IROP MAS Ekoregion Úhlava – Komunitní centra

Tabulka 12: 2. výzva v rámci IROP MAS Ekoregion Úhlava – Komunitní centra

IROP - Komunitní centra	
Opatření integrované strategie	1.3. Minimalizace socio-patologických jevů
Název vybraného projektu	Víceúčelová budova č.p. 780 v Nýrsku
Žadatel	Město Nýrsko
Míra podpory	95% Evropský podíl a 0% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	1 200 012 Kč
Stav	PN20b, fáze schvalování - žádost o podporu ukončena ŘO / ZS

Tento projekt uskutečněn nebyl, již ve fázi schvalování řídicí orgán žádost ukončil.

Třetí výzva v rámci IROP - Vzdělávání; zde je podpora rozsáhlá, ve zkratce se jedná o podporu rozšiřování kapacitních zařízení pro předškolní vzdělávání a podporu vzdělávání (jazyky, přírodní vědy) v rámci digitálních technologií na základních školách + potřebné stavební úpravy.

Tabulka 13: 3. výzva v rámci IROP MAS Ekoregion Úhlava - Vzdělávání

IROP - Vzdělávání	
Opatření integrované strategie	1.4 Zajištění kvalitního vybavení a infrastruktury pro vzdělávání
Název vybraného projektu	Modernizace přírodovědné učebny
Žadatel	Masarykova základní škola Janovice nad Úhlavou
Míra podpory	95% Evropský podíl a 0% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	1 995 560 Kč
Stav	PN40a, fáze realizace - projekt nedokončen – ukončen příjemcem

Projekt již prošel fází schvalování, ale na začátku fáze realizace byl ukončen příjemcem (tzn. Masarykovou základní školou Janovice nad Úhlavou).

Dále byly vyhlášeny dvě výzvy (Výzvy 4. a 5.) s názvem Sociální bydlení, zde se jedná o podporu při pořízení bytů a jejich adaptaci na sociální bydlení. Do 4. výzvy nebyl předložen žádný projekt k podpoře, do výzvy 5. již ano.

Tabulka 14: 5. výzva v rámci IROP MAS Ekoregion Úhlava – Sociální bydlení

IROP - Sociální bydlení	
Opatření integrované strategie	1.2. Rozšíření sítě sociálních služeb
Název vybraného projektu	Stavební úprava bytového domu č.p. 637 v Nýrsku
Žadatel	Město Nýrsko
Míra podpory	95% Evropský podíl a 0% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	3 499 800 Kč
Stav	PP25a, fáze schvalování - žádost o podporu splnila podmínky způsobilosti k financování po doplnění

Místní akční skupina vyhlásila jednu výzvu v rámci OP Životní prostředí – Realizace sídelní zeleně, ale jelikož nebyla předložena žádná žádost o dotaci, administrace výzvy byla ze strany MAS ukončena.

V roce 2020 chystá místní akční skupina nejméně jednu další výzvu na základě změny strategie po střednědobé evaluaci v Programu rozvoje venkova, v rámci které by měl být rozdělen zbytek financí, které byly alokovány na projekty podpořené z PRV a to na fiche č. 1 - 1 Investice do zemědělských podniků; cca 1 500 000 Kč, fiche č. 2 - 2 Lesnická infrastruktura; cca 5 000 000 Kč, fiche č. 5 - Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností; cca 1 500 000 Kč a také v rámci článku 20. Programu rozvoje venkova bude chtít místní akční skupina rozdělit zbytek financí. Dále místní akční skupina chystá výzvu pro rozdělení celkem 6 000 000 Kč z OP Životní prostředí, která bude vyhlášena taktéž po změně strategie po střednědobé evaluaci.

4.3.2.2 MAS Aktivios, z. s.

Místní akční skupina se zaměřuje na komplexní udržitelný rozvoj obcí, které spadají do území této skupiny. Ve své strategii (2016) je zdůrazněno, že „Mezi hlavní témata patří plánování, obnova a smysluplné využití veřejných prostranství. Veřejná prostranství utvářejí celkový charakter obce. Slouží nejenom jako zázemí pro kulturní a společenský život, ale mají důležitou roli v rozvoji venkovského cestovního ruchu, neboť veřejná prostranství jsou to první, co návštěvník v obci vidí.“ Tomu odpovídají i strategické cíle volené ve strategii, kterými jsou:

1. Udržení venkovského charakteru sídel a zvýšení kvality technické i dopravní infrastruktury;

2. Dostupná a kvalitní občanská vybavenost;
3. Kvalitní péče o životní prostředí a krajinu regionů MAS Aktivios;
4. Kvalitní péče o kulturní dědictví;
5. Zvýšení ekonomické soběstačnosti regionů MAS (MAS Aktivios, 2016).

Stejně jako ve strategii MAS Ekoregion Úhlava, ke strategickým cílům náleží množství cílů specifických, k jejichž dosažení jsou zvolena daná opatření.

To, na co se obě místní akční skupiny musely taktéž zaměřit je, aby jejich strategie korespondovala s dalšími strategickými dokumenty, které ovlivňují území dané MAS. Jedná se o dokumenty jako jsou Programy rozvoje mikroregionů, Strategické politiky, Programy rozvoje kraje (zde v případě obou místních akčních skupin kraje Plzeňského). To je důležité, neboť provázanost těchto strategií a dokumentů zaručuje úspěšný rozvoj jednotlivých oblastí. Jedná se například o to, že pokud se na území Plzeňského kraje realizuje Plán odpadového hospodářství, je nutné, aby se cíle definované v tomto plánu plnily i na území MAS. Pokud tedy cílem dané místní akční skupiny bude zefektivnit třídění nebo sběr směsného odpadu, bude tento cíl v souladu s Plánem odpadového hospodářství.

V kapitole Akční plán se místní akční skupina taktéž zaměřila na fiche nebo opatření, která korespondují s cíli a opatřeními zvolenými ve strategii. Jsou rozdělena do programových rámců, pomocí kterých budou posléze projekty financovány.

Taktéž strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Aktivios bude mít pozitivní vliv na horizontální témata.

V rámci Operačního programu Zaměstnanost bylo vyhlášeno celkem 5 výzev.

Z těchto pěti výzev se 3 věnovali Podpoře sociálních a návazných služeb. Cílem těchto výzev je zejména podpořit sociální začleňování osob z cílových skupin. Podporovány by v rámci této výzvy měly být zejména sociální služby a další činnosti podporující sociální začleňování. Podpořené projekty viz. Tabulka 15: 1. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Aktivios – Podpora sociálních a návazných služeb I. Tabulka 16: 3. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Aktivios – Podpora sociálních a návazných služeb II. a Tabulka 17: 4. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Aktivios – Podpora sociálních a návazných služeb III..

Tabulka 15: 1. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Aktivios – Podpora sociálních a návazných služeb I.

OPZ - Podpora sociálních a návazných služeb I.	
Prioritní osa	2 Sociální začleňování a boj s chudobou
Název vybraného projektu	Kontaktní centrum Přeštice
Žadatel	Kulturní a komunitní centrum Přeštice
Právní forma žadatele	Příspěvková organizace (jedná se o školské zařízení)
Míra podpory	85% Evropský podíl a 15% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	2 287 457 Kč
Stav	PN23a, fáze schvalování - žádost o podporu nesplnila podmínky věcného hodnocení

Tabulka 16: 3. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Aktivios – Podpora sociálních a návazných služeb II.

OPZ - Podpora sociálních a návazných služeb II.	
Prioritní osa	2 Sociální začleňování a boj s chudobou
Název vybraného projektu	Rozvoj kulturního a komunitního centra Přeštice
Žadatel	Kulturní a komunitní centrum Přeštice
Právní forma žadatele	Příspěvková organizace
Míra podpory	85% Evropský podíl a 15% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	2 103 335 Kč
Stav	PP36, fáze realizace - projekt ve fyzické realizaci

Tabulka 17: 4. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Aktivios – Podpora sociálních a návazných služeb III.

OPZ - Podpora sociálních a návazných služeb III.	
Prioritní osa	2 Sociální začleňování a boj s chudobou
Název vybraného projektu	Příměstské tábory na území MAS Aktivios II
Žadatel	MAS Aktivios, z. s.
Právní forma žadatele	Spolek
Míra podpory	85% Evropský podíl a 15% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	1 756 188 Kč
Stav	PP23b, fáze schvalování - žádost o podporu splnila podmínky věcného hodnocení s výhradou

Další dvě výzvy vyhlášené v OP Zaměstnanost nesly název Prorodinná opatření. Záměrem výzvy je zejména: „zvýšit uplatnitelnost osob z cílových skupin na trhu práce, pomoci jim sladit soukromý a pracovní život a předcházet tak sociálnímu vyloučení těchto osob“ (MAS Aktivios). Následující dvě tabulky nesou informace o vybraných projektech.

Tabulka 18: 2. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Aktivios – Podpora prorodinných opatření I.

OPZ - Podpora prorodinných opatření I.	
Prioritní osa	2 Sociální začleňování a boj s chudobou
Název vybraného projektu	Příměstské tábory na území MAS Aktivios
Žadatel	MAS Aktivios, z. s.
Právní forma žadatele	Spolek
Míra podpory	85% Evropský podíl a 15% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	2 494 112 Kč
Stav	PP37 - Projekt v plné (fyzické i finanční) realizaci

Tabulka 19: 5. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Aktivios – Podpora prorodinných opatření II.

OPZ - Podpora prorodinných opatření II.	
Prioritní osa	2 Sociální začleňování a boj s chudobou
Název vybraného projektu	Podpora lidí s vážným duševním onemocněním žijících v oblasti MAS Aktivios
Žadatel	LEDOVEC z. s.
Právní forma žadatele	Spolek
Míra podpory	85% Evropský podíl a 15% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	2 205 433 Kč
Stav	PP23, fáze schvalování - žádost o podporu splnila podmínky věcného hodnocení s výhradou

Co se týče Programu rozvoje venkova, zde byly vyhlášeny zatím dvě výzvy a to v rámci opatření PRV 19.2.1 - Podpora provádění operací v rámci komunitně vedeného místního rozvoje. Zde mohly žadatelé předkládat své žádosti celkem do 7 fichí:

- 1) fiche 1 - Obnova a rozšíření cestní sítě v nezalesněné krajině;
- 2) fiche 2 - Obnova a zachování krajinného rázu;
- 3) fiche 3 - Nепroduktivní investice v lesích;

- 4) fiche 4 - Podpora zemědělských podnikatelů;
- 5) fiche 5 - Uvádění zemědělských produktů na trh;
- 6) fiche 6 - Podpora nezemědělských podnikatelů;
- 7) fiche 7 - Podpora lesnických podnikatelů.

V první výzvě PRV bylo rozděleno celkem 13 489 973 Kč. Nejvíce projektů bylo podpořeno (i předloženo) ve fiche 4, a to 13 projektů, stejně tak počet nevybraných projektů byl nejvyšší u fiche 4. Dále byly podpořeny projekty ve fiche 1, 2, 4, 6 a 7.

Ve výzvě druhé byl rozdělen také větší obnos financí, bylo to konkrétně 10 771 171 Kč. Opět bylo nejvíce podpořených projektů ve fiche 4, tentokrát 17. Dále byly podpořeny projekty ve všech ostatních fichích.

Příklady podpořených projektů:

- 1) fiche 1 – rekonstrukce polní cesty;
- 2) fiche 2 – realizace společných opatření v krajině;
- 3) fiche 3 – pořízení herních a odpočinkových stanovišť;
- 4) fiche 4 – nákup zemědělských strojů, investice do farmy, modernizace strojového parku;
- 5) fiche 5 – vybavení minimlékárny, investice do zpracování masa;
- 6) fiche 6 – nákup sušárny dřeva;
- 7) fiche 7 – pořízení stroje pro hospodaření v lese.

V rámci Integrovaného regionálního operačního programu byly vyhlášeny čtyři výzvy.

Výzva č.1 – Infrastruktura do vzdělání; zde je zacílení podpory velice podobné jako u MAS Ekoregion Úhlava v rámci výzvy Vzdělávání. Jedná se tedy zejména o podporu rozšíření kapacit pro předškolní vzdělávání a investice do „zajímavých a interaktivních“ možností vzdělávání na základních školách.

V této výzvě bylo podpořeno celkem 5 projektů, viz Tabulka 20: 1. výzva v rámci IROP MAS Aktivios – . Čtyři z pěti projektů již byly úspěšně realizovány a ukončeny, jeden projekt je ve fázi realizace.

Tabulka 20: 1. výzva v rámci IROP MAS Aktivios – Infrastruktura do vzdělání

IROP – Infrastruktura do vzdělání	
Opatření integrované strategie	1.3 Infrastruktura do vzdělání
1. VYBRANÝ PROJEKT	
Název projektu	Přírodovědná učebna - modernizace
Žadatel	Základní škola Merklín
Míra podpory	95% Evropský podíl a 0% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	759 944 Kč
Stav	PP41, fáze ukončování - Projekt finančně ukončen ze strany ŘO
2. VYBRANÝ PROJEKT	
Název projektu	Nově k porozumění cizím jazykům
Žadatel	Základní škola Josefa Hlávky Přeštice
Míra podpory	95% Evropský podíl a 0% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	624 479 Kč
Stav	PP41, fáze ukončování - projekt finančně ukončen ze strany ŘO
3. VYBRANÝ PROJEKT	
Název projektu	Ve spojení s přírodou
Žadatel	Základní škola Josefa Hlávky Přeštice
Míra podpory	95% Evropský podíl a 0% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	938 658 Kč
Stav	PP41, fáze ukončování - projekt finančně ukončen ze strany ŘO
4. VYBRANÝ PROJEKT	
Název projektu	Nové prostory a vybavení v Slunečnici - za přírodou, technikou i řemesly
Žadatel	Město Přeštice
Míra podpory	95% Evropský podíl a 0% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	4 602 358 Kč
Stav	PP41, fáze ukončování - projekt finančně ukončen ze strany ŘO
5. VYBRANÝ PROJEKT	
Název projektu	Rozšíření a modernizace dílen, jazykové učebny a laboratoře chemie
Žadatel	Město Blovice

Míra podpory	95% Evropský podíl a 0% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	2 660 377 Kč
Stav	PP37, fáze realizace - projekt v plné (fyzické i finanční) realizaci

Výzva č. 2 – Zvyšování bezpečnosti a environmentální šetrnosti dopravy; zde je opět podobné zacílení jako v případě výzvy Bezpečnost u předchozí MAS, navíc je zde podpora pro výstavbu cyklostezek a cyklotras pro dopravu osob do zaměstnání a nebo za službami nebo výstavba přestupních terminálů.

Tabulka 21: 2. výzva v rámci IROP MAS Aktivios – Zvyšování bezpečnosti a environmentální šetrnosti dopravy

IROP - Zvyšování bezpečnosti a environmentální šetrnosti dopravy	
Opatření integrované strategie	1.1 Zvyšování bezpečnosti a environmentální šetrnosti dopravy
Název vybraného projektu	Blovice - autobusové nádraží Sýkorova ulice
Žadatel	Město Blovice
Míra podpory	95% Evropský podíl a 0% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	23 343 576 Kč
Stav	PP37, fáze realizace - projekt v plné (fyzické i finanční) realizaci

Výzva č. 3 – Infrastruktura pro sociální služby; zacílení je následující: podpořena bude infrastruktura podporující rozvoj a dostupnost sociálních služeb. Podpořeno zde bylo opět více projektů.

Tabulka 22: 3. výzva v rámci IROP MAS Aktivios – Infrastruktura pro sociální služby

IROP - Infrastruktura pro sociální služby	
Opatření integrované strategie	1.2 Infrastruktura pro sociální služby
1. VYBRANÝ PROJEKT	
Název projektu	Starý Plzenec - Pořízení elektromobilu pro pečovatelskou službu
Žadatel	Město Starý Plzenec
Míra podpory	95% Evropský podíl a 0% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	1 039 942 Kč

Stav	PP30, fáze realizace - projekt s právním aktem o poskytnutí/převodu podpory
2. VYBRANÝ PROJEKT	
Název projektu	Mobilní vůz pro Denní stacionář v Přešticích
Žadatel	Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Přešticích
Míra podpory	95% Evropský podíl a 0% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	1 352 249 Kč
Stav	PP30, fáze realizace - projekt s právním aktem o poskytnutí/převodu podpory
3. VYBRANÝ PROJEKT	
Název projektu	Revitalizace objektu v Kostelní ul. v Merklíně pro sociální služby Plamínek a Jubilata
Žadatel	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy
Míra podpory	95% Evropský podíl a 0% Státní rozpočet
Výše podpory z EU	6 649 300 Kč
Stav	PP36, fáze realizace - projekt ve fyzické realizaci

Všechny projekty z této výzvy jsou již ve fázi realizace.

Výzva č. 4 – Sociální bydlení; dle textu výzvy má být „podporováno sociální bydlení“. Předpokládejme podobné zacílení jako u předchozí MAS ve stejné výzvě. V této výzvě však nebyly vybrány žádné projekty.

Dvě výzvy do Integrovaného regionálního operačního programu jsou ještě otevřené, tzn. zájemci stále mohou přihlašovat své projekty. Jedná se o výzvu Infrastruktura pro sociální služby II, ta je otevřená do konce června 2020, a o výzvu Zvyšování bezpečnosti a environmentální udržitelnosti dopravy II, do které se mohou zájemci přihlašovat až do konce srpna 2020.

Dále místní akční skupina chystá na rok 2020 třetí výzvu z Programu rozvoje venkova, a to na fiche 2 - Obnova a zachování krajinného rázu, fiche 5- Uvádění zemědělských produktů na trh a fiche 7 - Podpora lesnických podnikatelů. Na rok 2021 v rámci článku 20. Programu rozvoje venkova - Základní služby a obnova vesnic ve venkovských oblastech chystá místní akční skupina další výzvu zaměřenou na veřejná prostranství v obcích, vybrané kulturní památky, kulturní a spolkové zařízení včetně knihoven, muzeí a expozic pro obce.

4.4 Porovnání MAS Ekoregion Úhlava X MAS Aktivios a vyhodnocení jejich činnosti

Mnou vybrané místní akční skupiny se v mnoha ohledech liší, v dalších mnoha si jsou ale podobné.

Co se týká územní působnosti, zde jsou rozdílnosti zřejmé. Místní akční skupina Ekoregion Úhlava se rozkládá na cca 625 km², přičemž obyvatel zde žije (ke konci roku 2019) 13 569. Oproti tomu územní působnost MAS Aktivios je asi o 65 km² menší, obyvatel zde žije ale znatelně více, konkrétně 53 761 (ke konci roku 2019). Na území MAS Ekoregion Úhlava se nachází jen jedno město, které čítá větší množství obyvatel a soustřeďují se zde pracovní příležitosti a služby, kterým je Nýrsko (4 920 obyvatel). Naproti tomu na území MAS Aktivios je těchto měst více, jmenovat můžeme třeba Přeštice s něco přes 7 000 obyvatel, dále Starý Plzenec s 5 100 obyvatel – zde se navíc nachází sídlo společnosti vyrábějící šumivá vína Bohemia Sekt, která dlouhodobě zaměstnává asi 280 zaměstnanců – nebo město Blovice (4 140 obyvatel).

Co se týká vzniku těchto místních akčních skupin, obě vznikly v roce 2005. MAS Ekoregion Úhlava po vzniku marketingové značky – její zakladatelé (podnikatelé a zástupci samospráv) se rozhodli, že chtějí pro rozvoj území udělat maximum a proto místní akční skupinu založili. Založení MAS Aktivios vzešlo z iniciativy Mikroregionů Přešticko a Úslava a také soukromých zemědělců hospodařících na území.

Jelikož se území MAS Ekoregion Úhlava rozkládá z velké části na CHKO a NP Šumava, její část je pokrytá hlubokými lesy, loukami, a dalšími neobydlenými a z velké části také běžnému člověku nepřístupnými oblastmi. Ač je tedy rozloha území této místní akční skupiny o něco větší než u MAS Aktivios, čítá pouze 13 obcí a měst a průměrná hustota obyvatel je zde jen asi 22 obyvatel/km². Můžeme říci, že „pole působnosti“ místní akční skupiny je znatelně menší, než samotná rozloha území. Navíc se musí tato skupina řídit také omezeními a nařízeními z vedení CHKO a NP Šumava. Naproti tomu, na území MAS Aktivios se rozkládá 68 měst a obcí, což je více než 5x více než u MAS Ekoregion Úhlava a hustota zalidnění je zde 96 obyvatel/km².

Obě území jsou vyhledávanými turistickými destinacemi, i když je třeba říci, že oblasti spadající do Ekoregionu Úhlava znatelně více – pokud budeme brát například horské středisko Železná Ruda nebo místa jako Srní, Prášily nebo Modrava. V těchto oblastech

se velice hustě soustřeďují turisté, ať přes zimní sezónu, tak i přes léto, kteří tato místa navštěvují hlavně kvůli přírodě a přírodním památkám jako jsou ledovcová jezera, slatě nebo rašeliniště. Na území MAS Aktivios je naproti tomu znatelná bohatá historie a kulturní zázemí, odrážející se ve velkém množství kostelů, zámků, hradů a zřícenin, které se zde nachází a taktéž lákají turisty a milovníky kultury k navštívení. Území také může nalákat nadšence do historie, protože se zde nachází několik mohyl, které dokládají, že zde lidé žili již od pravěku.

Co se týká podobností, obě území se potýkají i se společnými problémy. Velice znatelným rysem obou území je odliv pracovní síly. V případě MAS Aktivios lidé často dojíždějí za prací do krajského města Plzeň, které tvoří severní hranici území. Území MAS Ekoregion Úhlava sousedí s Německem, které taktéž absorbuje velké množství pracovních sil. Dalším problémem, který je, dá se říci, v podstatě celorepublikový, je nedostatečná infrastruktura a špatný stav komunikací III. třídy. Dále se obě území potýkají s vandalstvím nebo se stále se více rozmáhající centralizací a tím pádem malým množstvím služeb pro obyvatele menších obcí, dále také se sociálním vyloučením nebo velkou administrativní zátěží.

Místní akční skupiny s výše uvedenými problémy bojují a snaží se o rozvoj svého území. Od roku 2005 se zasloužily o obrovské množství projektů, které pomáhají v rozvoji venkovských oblastí, které usnadňují lidem jejich každodenní život, studentům vzdělávání nebo projekty, které na území lákají nové a nové turisty. MAS Ekoregion Úhlava se v rámci IV. Osy v PRV v letech 2007-2013 zasloužila o 38 smysluplných projektů s alokací finančních prostředků ve výši cca 15 mil. Kč. MAS Aktivios těchto projektů stihla znatelně více, a to dokonce 153 kdy výše podpory z EU činila bezmála 53 mil. Kč. Obě skupiny vydávají svůj zpravodaj, kde pravidelně informují o chystajících se akcích, o novinkách v regionu nebo o aktivitách, které budou v rámci své strategie podporovat. V programovém období 2014-2020 v rámci SCLLD byly opět podpořeny další projekty. Místní akční skupiny se zde zaměřovaly na podobné projekty, a to na:

- 1) vybudování komunitních center za účelem zabránění sociálního vyloučení cílových skupin;
- 2) pořádání letních táborů a příměstských táborů, jejichž realizace nejenom že pobaví děti ale i velice pomůže pracujícím rodičům;
- 3) modernizace učeben ve školách a inovace ve výuce;

- 4) zvýšení bezpečnosti na daných územích – zde se jednalo například o rekonstrukce chodníku nebo výstavba přestupního terminálu.

Komunitní centrum Nýrsko je velice povedenou investicí, jedná se o místo, kde se mohou setkávat lidé sociálně vyloučení nebo ti, kteří mají problémy. Děti a mládež mohou navštěvovat volnočasový klub, kde čas stráví určitě smysluplněji než potloukáním se po sídlišti. Navíc zde rodiny mohou využít poradnu pro pomoc s řešením rodinných konfliktů nebo složitých situací a také manželské poradenství. Centrum taktéž pořádá přednášky zaměřené na prevenci sociálně patologických společenských jevů, jako je násilí, šikana nebo drogy. V Přešticích již delší dobu komunitní a kulturní centrum je, byla zde snaha o rozšíření ještě o Kontaktní centrum¹³, žádost však bohužel nesplnila podmínky věcného hodnocení a projekt nebyl uskutečněn.

MAS Ekoregion Úhlava vyhlásila celkově 14 výzev, z toho 5 v OP Zaměstnanost, 4 v PRV a 5 v IROP.

- 1) v rámci OP Zaměstnanost bylo schváleno celkem 6 projektů, z nichž 1 projekt nebyl podpořen, protože žádost o podporu byla stažena žadatelem;
- 2) v rámci PRV bylo podpořeno 16 žadatelů o dotaci, nepodpořeni byli 4 žadatelé;
- 3) v rámci IROPU bylo schváleny 4 projekty, 2 z nich nebyly podpořeny – jeden projekt byl ukončen řídicím orgánem a další byl ukončen příjemcem dotace.

MAS Aktivios vyhlásila celkově 11 výzev, z toho 5 v OP Zaměstnanost, 2 v PRV a 4 v IROP.

- 1) v rámci OP Zaměstnanost bylo schváleno celkem 5 projektů, z nichž jeden nebyl podpořen, protože žádost nesplnila podmínky věcného hodnocení;
- 2) v rámci PRV bylo podpořeno celkem 58 žadatelů, podpořeno jich nebylo 11;
- 3) V rámci IROP bylo schváleno celkem 10 projektů, všechny byly finančně podpořeny.

V celkovém porovnání jak v tomto programovém období, tak v předchozím, znatelně více projektů bylo podpořeno na území MAS Aktivios, a také bylo v jednotlivých výzvách předloženo více projektů od žadatelů. Je možné předpokládat, že je to zapříčiněné právě mnohem vyšším počtem obyvatel a tedy i živnostníků a firem, které se vyskytují

¹³ Jedná se o zařízení, které poskytuje podporu lidem, kteří se chtějí zbavit závislosti na návykových látkách a dále také jejich rodině a blízkým.

na území dané místní akční skupiny a tím pádem se zde vyskytuje i větší množství poten-
cionálních žadatelů o dotace.

Ani jedna místní akční skupina nemá ještě vyčerpané finanční prostředky, které může pro
rozvoj území použít.

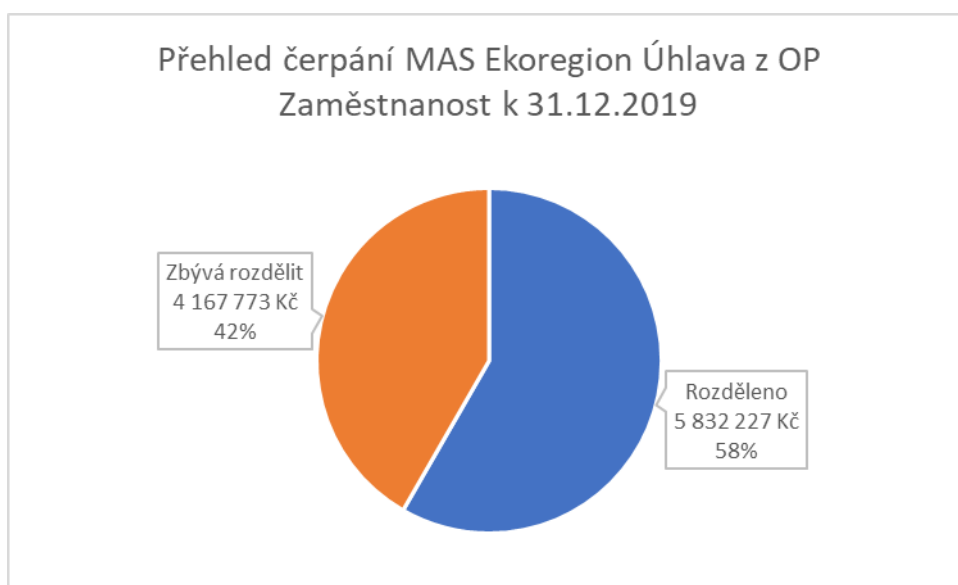
U místní akční skupiny Ekoregion Úhlava byla celková alokovaná výše finančních pro-
středků následující:

1) OP Zaměstnanost	10 000 000 Kč
2) IROP	17 229 247 Kč
3) PRV	29 609 120 Kč
4) OP Životní prostředí	6 000 000 Kč

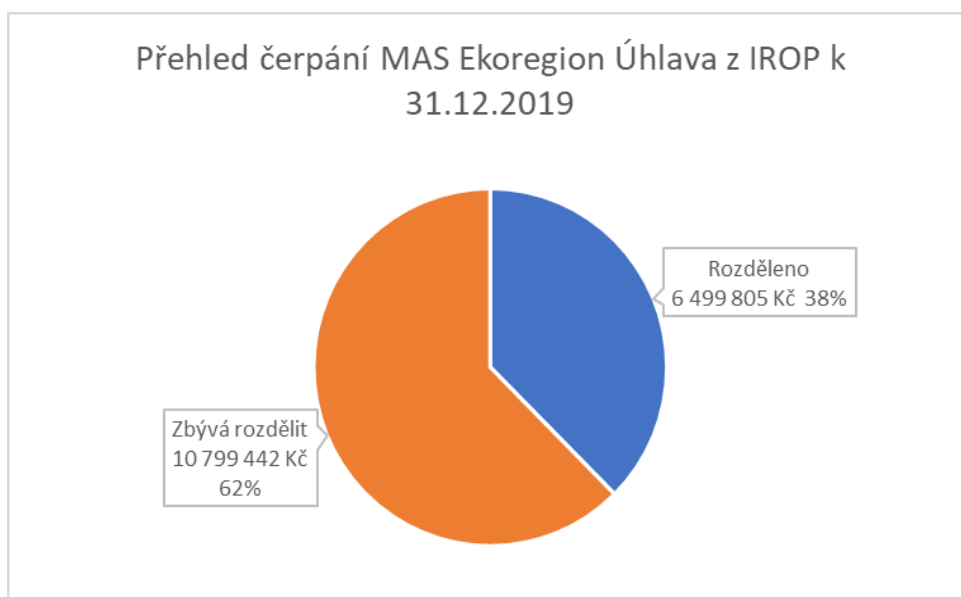
Stav čerpání finančních prostředků ukazují následující Graf 1: Přehled čerpání finančních
prostředků MAS Ekoregion Úhlava z OPZ, Graf 2: Přehled čerpání finančních prostředků
MAS Ekoregion Úhlava z IROP a Graf 3: Přehled čerpání finančních prostředků MAS
Ekoregion Úhlava z PRV. U OP Životní prostředí nebyla zatím vyčerpána žádná výše
finančních prostředků.

Následující grafy byly vytvořeny na základě výše uvedených tabulek. Postup jejich
tvorby byl takový, že byla použita data z tabulek, kde je stav schvalování, realizace nebo
ukončování zelený. Tato čísla byla použita do sekce „Rozděleno“ protože finance již roz-
děleny opravdu byly, nebo je předpoklad, že rozděleny budou.

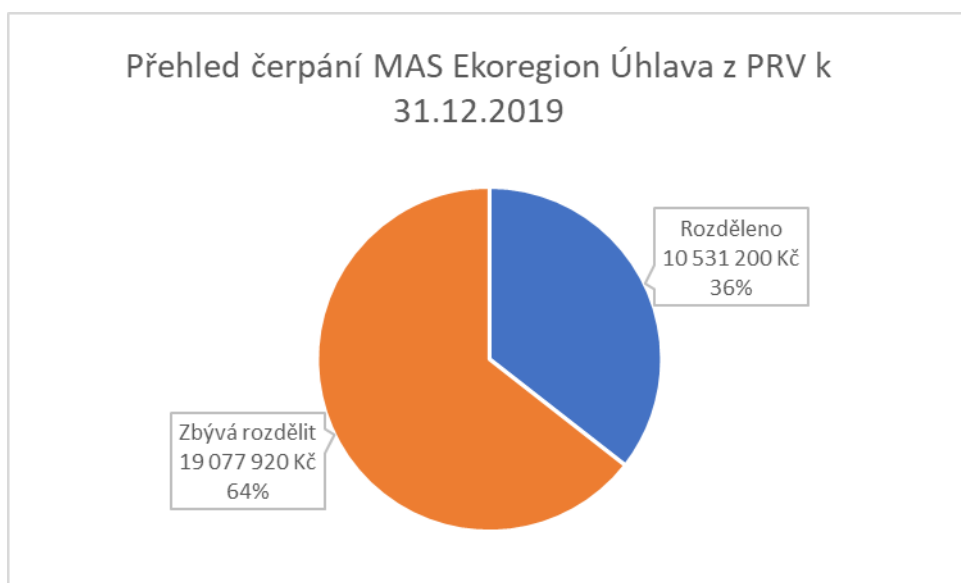
Graf 1: Přehled čerpání finančních prostředků MAS Ekoregion Úhlava z OPZ

Graf 2: Přehled čerpání finančních prostředků MAS Ekoregion Úhlava z IROP

Graf 3: Přehled čerpání finančních prostředků MAS Ekoregion Úhlava z PRV

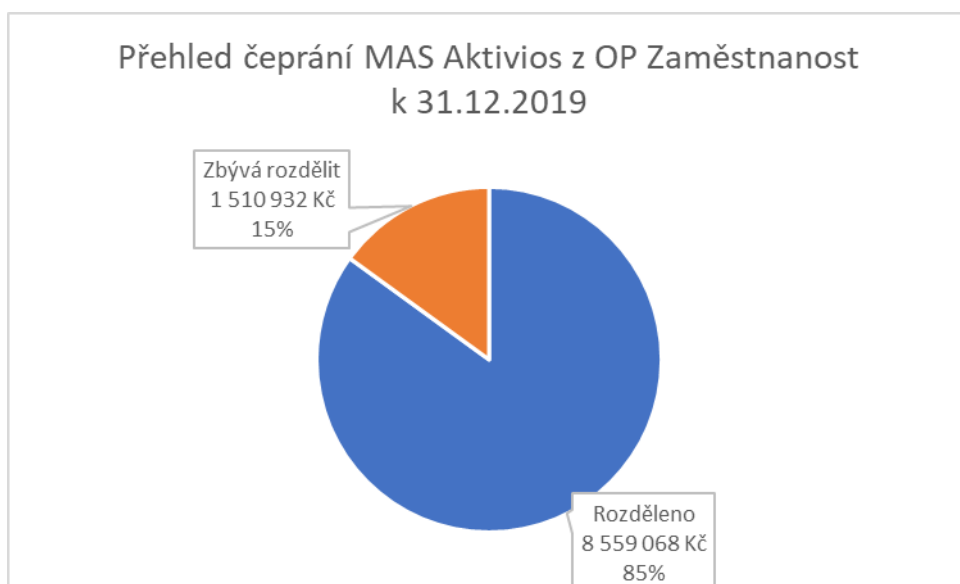

U MAS Aktivios byla celková alokovaná výše finančních prostředků následující:

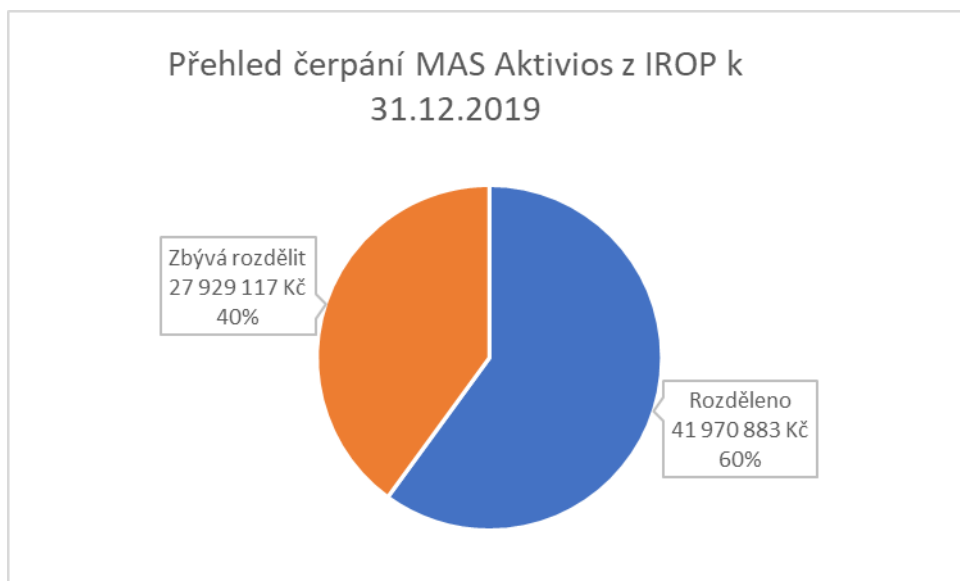
1) OP Zaměstnanost	10 070 000 Kč
2) IROP	69 900 000 Kč
3) PRV	33 310 000 Kč

Stav čerpání finančních prostředků je opět zobrazen na následujících grafech:

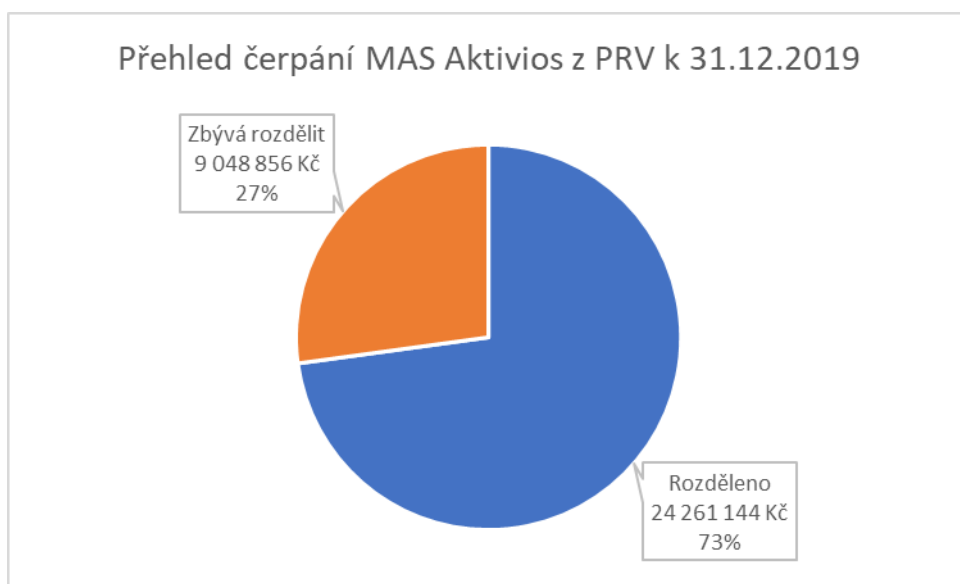
Graf 4: Přehled čerpání finančních prostředků MAS Aktivios z OPZ

Graf 5: Přehled čerpání finančních prostředků MAS Aktivios z IROP

Graf 6: Přehled čerpání finančních prostředků MAS Aktivios z PRV

Jak vidíme na grafech, MAS Aktivios se již podařilo rozdělit nadpoloviční většinu finančních prostředků, u MAS Ekoregion Úhlava je nadpoloviční většina rozdělena jen v případě OP Zaměstnanost. Důvodem obtížného rozdělování financí vybraným projektům může být náročná administrativa. Ke každému projektu se vztahuje velké množství dokumentů, projekt prochází mnoha fázemi od zdlouhavého schvalování nejdříve danou místní akční skupinou a posléze i řídicím orgánem operačního programu. Dalším důvodem je zcela určitě to, že finanční prostředky na programové období od roku 2014 začaly skupiny přerozdělovat a čerpat až déle, cca v roce 2016 – 2017, po tom, co jim byla schválena strategie komunitně vedeného místního rozvoje, která byla pro toto programové období novinkou. Proto je dané čerpání svým způsobem „posunuté“ a alokované finanční prostředky budou přerozdělované i po skončení probíhajícího programového období, v tzv. přechodné fázi, než se plně připraví a schválí programový rámec na 2021-2027.

Obě místní akční skupiny se od počátku své existence zasloužily o rozvoj a zatraktivnění svého území. Překvapivou skutečností je to, že se obě místní akční skupiny v programovém období 2014-2020 zaměřovaly na podobné problémy a tedy i podporu podobných projektů. Ač je území jedné místní akční skupiny na hranicích s Bavorskem a rozkládá se v oblasti bývalých sudetů s vysokým stupněm ochrany přírody, a území druhé místní akční skupiny se nachází kousek od krajského města Plzeň se spoustou kulturních památek, problémy a tedy i cíle k jejich řešení byly u obou skupin velice podobné. Obě dvě místní akční skupiny považují za velice schopné a nadšené pro rozvoj svých území.

5 Závěr

Tato bakalářská práce se věnovala místním akčním skupinám a jejich roli při rozvoji venkova, dále dávala za cíl vybrané místní akční skupiny charakterizovat a porovnat na základě dostupných dat a jejich analýzy. Práce se podrobněji zabývala také výzvami a podpořenými projekty v programovém období 2014-2020.

Místní akční skupiny představují jednu z forem spolupráce, která propojuje jak sektor veřejný, tak sektor soukromý a podnikatelský nebo neziskový. Tato spolupráce na mikroregionální úrovni je uzavírána zejména za účelem rozvoje území působnosti místní akční skupiny, kdy zástupci místních akčních skupin získávají pro tento rozvoj finanční prostředky z evropských operačních programů.

První místní akční skupiny na našem území fungovaly již od roku 2003, kdy se v České republice masivně rozšířila metoda LEADER, která byla vytvořena k propojování aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku. Obě místní akční skupiny, kterými jsem se v této bakalářské práci zabývala, mají zkušenosti již se získáváním finančních prostředků z programu LEADER + v rámci OP Zemědělství který byl první svého druhu na našem území. Metoda LEADER byla později, v programovém období 2007-2013 součástí IV. Osy v rámci Programu rozvoje venkova ČR, z níž mohly místní akční skupiny rovněž získávat prostředky pro rozvoj svého území. Na územích obou místních akčních skupin bylo v tomto programovém období realizováno mnoho projektů, konkrétně na území MAS Ekoregion Úhlava se jednalo o 38 projektů, které byly z Programu rozvoje venkova celkově podpořeny částkou 14 085 572 Kč, MAS Aktivios podpořila značně větší množství projektů, a to konkrétně 153 projektů podpořených částkou bezmála 53 000 000 Kč. V právě probíhajícím programovém období 2014-2020 se s uplatněním metody LEADER počítá v rámci všech podpůrných fondů EU. Obě místní akční skupiny čerpaly finanční prostředky na základě vypracované a schválené Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, a to z následujících operačních programů: OP Zaměstnanost, Integrovaný regionální operační program a Program rozvoje venkova. Na základě schválené Strategie komunitně vedeného místního rozvoje byla oběma místním akčním skupinám přidělena finanční částka, kterou v rámci rozvoje svého území mohli rozdělit mezi vybrané smysluplné projekty.

Konkrétně, místní akční skupina Ekoregion Úhlava měla k dispozici 10 000 000 Kč v OP Zaměstnanost, 29 609 120 Kč v Programu rozvoje venkova a 17 229 247 Kč v rámci

Integrovaného operačního programu. Dosud místní akční skupina stihla rozdělit 58% financí z OP Zaměstnanost a finančně podpořila 6 projektů částkou 5 832 227 Kč, 38% financí z Integrovaného regionálního operačního programu, kdy podpořila 4 projekty v celkové výši 6 499 805 Kč a 36% financí z Programu rozvoje venkova, kdy bylo podpořeno 16 žadatelů o dotace částkou celkem 10 531 200 Kč. Dále bude místní akční skupina po střednědobé evaluaci rozdělovat 6 000 000 Kč z Operačního programu Životní prostředí. Místní akční skupina Aktivios měla k dispozici celkem 10 070 000 Kč v OP Zaměstnanost, dále 33 310 000 Kč v Programu rozvoje venkova a 69 900 000 Kč v rámci Integrovaného regionálního operačního programu. Financí stihla dosud rozdělit více než výše zmíněná místní akční skupina, tedy z OP Zaměstnanost již rozdělila 85% přidělených financí a podpořila 5 projektů celkovou částkou 8 559 068 Kč, dále z Integrovaného regionálního operačního programu bylo rozděleno 60% financí a podpořeno 10 projektů v celkové výši 41 970 883 Kč a z Programu rozvoje venkova již rozdělila 73% financí a podpořila 58 žadatelů celkovou částkou 24 261 144 Kč.

Mezi vybranými místními akčními skupinami existuje značné množství rozdílů, ať už se jedná o územní vymezení, rozlohu, přírodní podmínky a kulturu nebo počet obyvatel a jejich hustotu, kdy na území MAS Ekoregion Úhlava je hustota obyvatelstva asi 3x nižší než na území MAS Aktivios. Je proto překvapivé, že v tomto programovém období se místní akční skupiny, na rozdíl od toho předchozího, zaměřovaly více méně na totožné projekty. Z OP Zaměstnanost byla na obou územích podporována zejména realizace pří- městských a letních táborů, dále MAS Ekoregion Úhlava vybuďovala v Nýrsku Komunitní centrum Alfa a MAS Aktivios se snažila o rozšíření stávajícího komunitního centra o centrum kontaktní – tento projekt však bohužel realizován nebyl, jelikož žádost byla stažena žadatelem. Dále co se týče Integrovaného regionálního operačního programu, zde se místní akční skupiny zaměřovaly na vzdělání, tedy na modernizace učeben, laboratoří nebo na nové atraktivní a digitální přístupy k výuce. Těchto projektů bylo podpořeno celkem 5 na území MAS Aktivios, modernizace přírodovědné učebny na území MAS Ekoregion Úhlava dokončena nebyla, žádost byla stažena příjemcem. Dále se místní akční skupiny zaměřovaly na bezpečnost, kdy byla z IROPU podpořena například rekonstrukce chodníku nebo výstavba přestupního terminálu.

Je zřejmé, že se obě místní akční skupiny zasloužily o rozvoj svého venkovského území a o zatraktivnění života v něm. Místní akční skupina Aktivios již stihla rozdělit větší množství finančních prostředků než MAS Ekoregion Úhlava, tato skutečnost může být

zapříčiněna právě nízkou hustotou obyvatelstva a malou koncentrací podnikatelů na území této MAS – je zde tedy méně potencionálních žadatelů o dotace. Zbývající finanční prostředky budou zcela jistě rozděleny v dalších letech, obě místní akční skupiny počítají s vyhlášením dalších výzev a s rozdělením finančních prostředků. To, proč finanční prostředky nejsou vyčerpány v podstatě na konci programového období je zapříčiněno tím, že se začaly čerpat se zpožděním, cca v roce 2016-2017. Čerpání je tedy svým způsobem celé posunutě a zdá se, že tomu nebude jinak ani v nadcházejícím programovém období 2021-2027.

Ač bylo podpořeno nespočet projektů v programovém období předchozím i právě probíhajícím, je otázkou, proč některé vybrané projekty nakonec podpořeny nebyly – například byly staženy žadatelem nebo ukončeny řídicím orgánem, popřípadě nesplnily podmínky věcného hodnocení apod. Každý podaný projekt prochází velkou řadou fází, od zaregistrování žádosti o podporu, přes kontrolu formálních záležitostí, ověření způsobilosti, analýzu rizik apod. V průběhu tohoto schvalování se projekt může dostat do nespočtu různých stavů, ať už pozitivních, nebo negativních. To, proč je například již podpořená žádost ve fázi realizace stažena příjemcem a projekt není dokončen nebo není-li na projekty kladena až přílišná administrace je zajímavé téma, na které bych se chtěla zaměřit v dalších akademických pracích.

Závěrem této bakalářské práce bych ráda zdůraznila, že ve fungování místních akčních skupin vidím, zejména v České republice velký přínos. Naše území je z velké části venkovského rázu s velkým množstvím malých obcí, kde žije většina obyvatelstva. I proto je důležité podporovat rozvoj těchto venkovských lokalit, za kterým stojí ve velkém množství případů právě místní akční skupiny.

6 Summary and key words

The bachelor thesis deals with two Local Action Groups operating in the Pilsen region. It defines general terms related to Local Action Groups and explains the system of functioning of these groups, which are an integral part of rural development. For a chosen groups there are created a characteristics, which are supplemented with SWOT analysis and Paired Comparison Analysis. Further, it focuses on a project activity analysis of this selected Local Action Groups, especially in programming period 2014-2020. The aim is to compare two Local Action Groups and find out what the differences are between them, then evaluate their contribution for rural areas.

Key words:

local action group, LEADER, Community-led local development, the programming period 2014-2020, European Union, EU funding, subsidies, rural development

7 Zdroje

7.1 Tištěné zdroje

Bínek, J . (2007). *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: Georgetown.

Bínek, J . (2011). *Synergie ve venkovském prostoru: paradoxy rozvoje venkova : kritické zhodnocení bariér, nástrojů a šancí rozvoje venkova*. Brno: GaREP.

Blažek, B . (2004). *Venkovy: anamnéza, diagnóza, terapie*. Šlapanice: ERA.

Cuhrová, T . (2003). *Venkov - vztah studentů k venkovskému prostoru*. Urbanismus A Územní Rozvoj, (5).

Faltová Leitmanová, I . (2012). *Venkov jako místo pro život*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.

Grasseová, M., Dubec, R., & Řehák, D. (2012). *Analýza podniku v rukou manažera: 33 nejpoužívanějších metod strategického řízení* (2. vyd). BizBooks.

J . Stimson, R ., R . Stough, R ., & H . Roberts, B . (2006). *Regional Economic Development: Analysis and Planning Strategy* (2006 ed.). New York: Springer.

Klufová, R . (2015). *Demografický vývoj a typologie českého venkova v kontextu prostorových souvislostí*. Praha: Wolters Kluwer.

Majerová, V . (2009). Local Initiatives Functioning as a Condition of Rural Development of the Czech Countryside. *Eastern European Countryside*. <https://doi.org/10.2478/v10130-009-0008-2>

Marquardt, D ., Möllers, J ., & Buchenrieder, G . (2012). *Social Networks and Rural Development: LEADER in Romania*. Sociologia Ruralis. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9523.2012.00571.x>

Maříková, P . (2003). Český venkov ze statistického pohledu. *Český Venkov 2003 - Situace Před Vstupem Do EU*.

Matoušková, K . (2006). *MAS – krok za krokem. Praktické rady z jednotlivých etap zakládání a činnosti místních akčních skupin*. Praha: Ústav zemědělských a potravinářských informací.

Mickiewicz, A., & Mickiewicz, B. (2016). DIRECTIONS OF DEVELOPMENT OF REGIONAL POLICY WITHIN THE FRAMEWORK OF THE LOCAL DEVELOPMENT STRATEGY FOR RURAL AREAS. *Economic Science For Rural Development Conference Proceedings*, (41), 104-113.

Pelcl, P. (2008). *Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice: zpráva z výzkumného projektu 2007-2008*. Plzeň: Centrum pro komunitní práci, CpKP západní Čechy.

Pělucha, M. (2012). *Venkov na prahu 21. století: venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů města a venkova v globalizované ekonomice*. Praha: Alfa Nakladatelství.

Pošurná, L. (2016). *Analýza systémů financování místních akčních skupin v České republice v roce 2015*. Praha, 2016. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta národohospodářská, Katedra hospodářské a sociální politiky.

Svoboda, J., Lososová, J., & Zdeněk, R. (2017). *Zemědělské dotace v Evropské unii*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.

Svobodová, H. (2011). *Synergie ve venkovském prostoru*. Brno: GaREP.

Šulák, T. (2006). *Rozvoj venkova a management mikroregionů: sborník : konference*. Přerov: Centrum pro komunitní práci střední Morava.

7.2 Online zdroje

Binek, J. Rozvoj venkova z hlediska kompetencí [Online]. In . Retrieved from http://www.zelene-centrum.cz/modul_dokument/prilohy/11281.pdf

ČSÚ. (2012). Charakteristika okresu Plzeň-jih. Retrieved March 03, 2020, from https://www.czso.cz/csu/xp/charakteristika_okresu_plzen_jih

Druhý pilíř společné zemědělské politiky: politika rozvoje venkova [Online]. Retrieved December 28, 2019, from <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/110/druhy-pilir-spolecne-zemedelske-politiky-politika-rozvoje-venkova>

Dvořák, J. (2019). Návštěvnost Národního parku Šumava stále roste. Retrieved February 27, 2020, from <https://www.npsumava.cz/navstevnost-narodniho-parku-sumava-stale-roste/>

- Hudečková, H ., & Lošťák, M . (2008). LEADER in the Czech Republic and the farming sector: Agricultural Economics – Czech [Online]. Retrieved January 02, 2020, from <https://www.agriculturejournals.cz/publicFiles/02906.pdf>
- Kahuda, P. (2010). Návrat původních dřevin do lesů NP Šumava. Retrieved February 27, 2020, from http://sumava-corpus.narra.eu/N%C3%A1vrat_p%C5%AFvodn%C3%ADch_d%C5%99evin_do_les%C5%AF_NP_%C5%A0umava
- Kindlmann, P., Matějka, K., & Doležal, P. (2012). Lesy Šumavy, lýkožrout a ochrana přírody. Retrieved February 27, 2020, from https://www.infodatasys.cz/sumava/sumava2012_b.pdf
- Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) [Online]. Retrieved January 03, 2020, from <https://www.cirihk.cz/filedownloads-842-97a3a33f59b8>
- Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). Retrieved January 03, 2020, from <https://www.cirihk.cz/filedownloads-842-97a3a33f59b8>
- LAGs.cz. Retrieved April 09, 2020, from <http://www.lags.cz/>
- Marada, M ., & Květoň, V . (2011). Rozdíly v dopravní obslužnosti v regionech českého venkova [Online]. Retrieved January 02, 2020, from <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6470710>
- Marketingová značka Ekoregionu Úhlava. Retrieved February 28, 2020, from <https://www.ekoregion-uhlava.cz/marketingova-znacka>
- Maříková, P . (2005). Malé obce - sociologický pohled [Online]. Deník Veřejné Správy. Retrieved from <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6169068>
- MAS Aktivios - O nás. Retrieved March 02, 2020, from <https://www.mas-aktivios.cz/menu-hlavni/o-nas/>
- MAS Aktivios. (2015). Výroční zpráva MAS Aktivios. Retrieved March 09, 2020, from https://www.mas-aktivios.cz/e_download.php?file=data/editor/95cs_10.pdf&original=V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD%20zpr%C3%A1va%202015%20skan.pdf
- MAS Aktivios. (2016). STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE MAS AKTIVIOS, Z.S. 2014 – 2020. Retrieved March 02, 2020, from

https://www.mas-aktivios.cz/e_download.php?file=data/editor/550cs_1.pdf&original=SCLLD2014%2B.pdf

MAS Ekoregion Úhlava. (2011). Výroční zpráva MAS Ekoregion Úhlava. Retrieved March 15, 2020, from <http://www.ekoregion-uhlava.cz/sites/default/files/stranka/vyrocnizpravy/vyrocnizpravamasekoregionuhlava2011.pdf>

MAS Ekoregion Úhlava. (2016). Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Ekoregion Úhlava. Retrieved February 26, 2020, from <http://www.ekoregion-uhlava.cz/sites/default/files/stranka/dokumenty-k-tvorbe-integrované-strategie-uzemi-ekoregionu-uhlava-na-období-2014-2020/sclldmasekoregionuhlava.pdf>

Matušková, A., & kol. (2014). Geografie Plzeňského kraje. Retrieved March 03, 2020, from https://old.zcu.cz/export/sites/zcu/pracoviste/vyd/online/Geografie_Plzenskeho_kraje.pdf

Mentlík, P. (2005). Atlas geomorfologických forem Plzeňského kraje. Retrieved March 03, 2020, from https://kge.zcu.cz/geom_atlas/

Metodika pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014-2020. Retrieved February 25, 2020, from http://eagri.cz/public/web/file/320777/METODIKA_PRO_STANDARDIZACI_MISTNICH_AKCNICH_SKUPIN.pdf

Metodika pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014-2020 [Online]. Retrieved February 25, 2020, from http://eagri.cz/public/web/file/320777/METODIKA_PRO_STANDARDIZACI_MISTNICH_AKCNICH_SKUPIN.pdf

Metody optimalizace fungování MAS [Online]. (2015). Retrieved January 03, 2020, from http://www.mashl.cz/images/stories/soubory/projekt_spoluprace/metody-optimalizace-fungovani-mas.pdf

Metody optimalizace fungování MAS. (2015). Retrieved January 03, 2020, from http://www.mashl.cz/images/stories/soubory/projekt_spoluprace/metody-optimalizace-fungovani-mas.pdf

Národní síť MAS. (2012). Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky. Retrieved January 03, 2020, from http://nsmas.cz/content/uploads/2015/07/SCLLD-10112014_mmr.pdf

Národní síť MAS. (2012). Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky [Online]. Retrieved January 03, 2020, from http://nsmas.cz/content/uploads/2015/07/SCLLD-10112014_mmr.pdf

OECD Regional Typology [Online]. (2011). Retrieved January 02, 2020, from http://www.oecd.org/cfe/regional-policy/OECD_regional_typology_Nov2012.pdf

Pezaros, P . (1998). Agenda 2000: Reforming the Common Agricultural Policy Further. Retrieved from <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsupe&AN=edsupe.815&lang=cs&site=eds-live>

Počet obyvatel v obcích. (2019). Retrieved February 28, 2020, from <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-za0wri436p>

Program rozvoje venkova 2007 - 2013 [Online]. Retrieved December 28, 2019, from <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>

Program rozvoje venkova 2014 - 2020 [Online]. Retrieved December 28, 2019, from <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace/programove-dokumenty/>

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013 [Online]. (2015). Retrieved January 02, 2020, from http://eagri.cz/public/web/file/436473/prv_12_modifikace_cistopis.pdf

Program rozvoje venkova na období 2014-2020 [Online]. (2014). Retrieved January 02, 2020, from http://eagri.cz/public/web/file/323384/PRV_do_vlady.pdf

Příbík, O . (2012). Český venkov to má stále těžké [Online]. Retrieved November 01, 2019, from <https://www.zemedelec.cz/cesky-venkov-to-ma-stale-tezke/>

Přírodní poměry NP Šumava - Pedologie. Retrieved February 27, 2020, from http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=Pedologie&site=NP_sumava_cz

Přístup Leader - základní příručka [Online]. (2006). Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství. Retrieved from https://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/leader/2006_cs.pdf

Půdní mapa Plzeňského kraje. In *Ministerstvo životního prostředí*.
[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/pudni_mapy/\\$FILE/OOOPK-Plzensky_%20kraj-20131128.gif](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/pudni_mapy/$FILE/OOOPK-Plzensky_%20kraj-20131128.gif)

Ray, C . (2000). The EU LEADER Programme: Rural Development Laboratory. *Sociologia Ruralis*. <https://doi.org/10.1111/1467-9523.00138>

Rozšířená SWOT analýza. Metodická Podpora Regionálního Rozvoje. Retrieved April 22, 2020, from <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/rozsirena-swot-analyza.html>

Slovník cizích slov. Retrieved April 03, 2020, from <http://www.slovník-cizich-slov.net/fiche-1291639053/>

Společná zemědělská politika po reformě z roku 1992 [Online]. Retrieved December 06, 2019, from <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zemedelska-politika-reforma-z-roku-1992-5145.html>

Společná zemědělská politika po roce 2020 [Online]. Retrieved December 07, 2019, from http://eagri.cz/public/web/file/591610/CZ_CAPpost2020_CZ_web.pdf

Urban-Rural Typology [Online]. (2019). Retrieved January 02, 2020, from <https://ec.europa.eu/eurostat/web/rural-development/methodology>

Vznik, vývoj a reformy Společné zemědělské politiky [Online]. Retrieved December 07, 2019, from <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/cr-a-evropska-unie/spolecna-zemedelska-politika/vznik-vyvoj-a-reformy-spolocene/>

Zájmové skupiny. Retrieved February 28, 2020, from <http://www.masjiznihana.cz/mas-jizni-hana/zajmove-skupiny/>

Zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Retrieved from <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183>

Žižková, B . (2008). *Nové směry společné zemědělské politiky Evropské unie* [Online]. Retrieved from https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/ekonom/zizkova_bohumila.pdf

8 Seznam obrázků

Obrázek 1: Předpokládané alokace finančních prostředků PRV 2014-2020 do jednotlivých oblastí	24
Obrázek 2: Sedm klíčových přístupů metody LEADER.....	26
Obrázek 3: Pokrytí MAS v České republice	28
Obrázek 4: Marketingová značka Ekoregion Úhlava.....	32
Obrázek 5: Územní působnost MAS Ekoregion Úhlava.....	34
Obrázek 6: Územní působnost MAS Aktivios	43

9 Seznam tabulek

Tabulka 1: Členové a partneři MAS Ekoregion Úhlava	37
Tabulka 2: SWOT analýza Ekoregion Úhlava	39
Tabulka 3: Výsledky párového srovnání SWOT MAS Ekoregion Úhlava.....	41
Tabulka 4: Členové a partneři MAS Aktivios.....	46
Tabulka 5: SWOT analýza Aktivios	49
Tabulka 6: Výsledky párového srovnání SWOT MAS Aktivios	50
Tabulka 7: 1. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Ekoregion Úhlava – Podpora sociálních a návazných služeb, komunitní centra I.	57
Tabulka 8: 3. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Ekoregion Úhlava – Podpora sociálních a návazných služeb, komunitní centra II.....	58
Tabulka 9: 2. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Ekoregion Úhlava – Prorodinná opatření I.....	58
Tabulka 10: 4. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Ekoregion Úhlava – Prorodinná opatření II.	59
Tabulka 11: 1. výzva v rámci IROP MAS Ekoregion Úhlava - Bezpečnost	60
Tabulka 12: 2. výzva v rámci IROP MAS Ekoregion Úhlava – Komunitní centra	61
Tabulka 13: 3. výzva v rámci IROP MAS Ekoregion Úhlava - Vzdělávání.....	61
Tabulka 14: 5. výzva v rámci IROP MAS Ekoregion Úhlava – Sociální bydlení	62
Tabulka 15: 1. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Aktivios – Podpora sociálních a návazných služeb I.	64
Tabulka 16: 3. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Aktivios – Podpora sociálních a návazných služeb II.	64
Tabulka 17: 4. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Aktivios – Podpora sociálních a návazných služeb III.....	64
Tabulka 18: 2. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Aktivios – Podpora prorodinných opatření I.....	65
Tabulka 19: 5. výzva v rámci OP Zaměstnanost MAS Aktivios – Podpora prorodinných opatření II.	65
Tabulka 20: 1. výzva v rámci IROP MAS Aktivios – Infrastruktura do vzdělání.....	67
Tabulka 21: 2. výzva v rámci IROP MAS Aktivios – Zvyšování bezpečnosti a environmentální šetrnosti dopravy	68

Tabulka 22: 3. výzva v rámci IROP MAS Aktivios – Infrastruktura pro sociální služby
.....68

10 Seznam grafů

Graf 1: Přehled čerpání finančních prostředků MAS Ekoregion Úhlava z OPZ	73
Graf 2: Přehled čerpání finančních prostředků MAS Ekoregion Úhlava z IROP	74
Graf 3: Přehled čerpání finančních prostředků MAS Ekoregion Úhlava z PRV	74
Graf 4: Přehled čerpání finančních prostředků MAS Aktivios z OPZ.....	75
Graf 5: Přehled čerpání finančních prostředků MAS Aktivios z IROP	75
Graf 6: Přehled čerpání finančních prostředků MAS Aktivios z PRV.....	76

11 Seznam schémat

Schéma 1: Programové dokumenty pro PRV 2007-2013	21
Schéma 2: Organizační struktura MAS.....	29
Schéma 3: Fullerův trojúhelník pro SWOT MAS Ekoregion Úhlava.....	41
Schéma 4: Fullerův trojúhelník pro SWOT MAS Aktivios	50

12 Seznam příloh

Příloha 1: Fullerovy trojúhelníky a jejich vyhodnocení pro jednotlivé kategorie SWOT analýzy MAS Ekoregion Úhlava.....	93
Příloha 2: Fullerovy trojúhelníky a jejich vyhodnocení pro jednotlivé kategorie SWOT analýzy MAS Aktivios	95

Příloha 1: Fullerovy trojúhelníky a jejich vyhodnocení pro jednotlivé kategorie SWOT analýzy MAS Ekoregion Úhlava

Schéma: Fullerův trojúhelník pro silné stránky

1	1	1	1	1	1	1
2	3	4	5	6	7	8
2	2	2	2	2	2	
3	4	5	6	7	8	
3	3	3	3	3		
4	5	6	7	8		
4	4	4	4			
5	6	7	8			
5	5	5				
6	7	8				
6	6					
7	8					
7						
8						

Schéma: Fullerův trojúhelník pro slabé stránky

1	1	1	1	1	1	1
2	3	4	5	6	7	8
2	2	2	2	2	2	
3	4	5	6	7	8	
3	3	3	3	3		
4	5	6	7	8		
4	4	4	4			
5	6	7	8			
5	5	5				
6	7	8				
6	6					
7	8					
7						
8						

Schéma: Fullerův trojúhelník pro příležitosti

1	1	1	1	1	1	1
2	3	4	5	6	7	8
2	2	2	2	2	2	
3	4	5	6	7	8	
3	3	3	3	3		
4	5	6	7	8		
4	4	4	4			
5	6	7	8			
5	5	5				
6	7	8				
6	6					
7	8					
7						
8						

Schéma: Fullerův trojúhelník pro hrozby

1	1	1	1	1	1	1
2	3	4	5	6	7	8
2	2	2	2	2	2	
3	4	5	6	7	8	
3	3	3	3	3		
4	5	6	7	8		
4	4	4	4			
5	6	7	8			
5	5	5				
6	7	8				
6	6					
7	8					
7						
8						

Tabulka: Výsledky párového srovnání silných stránek

Faktor	Četnost	Váha	Pořadí
1	6	21,43%	1
2	6	21,43%	1
3	5	17,86%	2
4	2	7,14%	5
5	1	3,57%	6
6	4	14,29%	4
7	4	14,29%	3
8	0	0,00%	7
Celkem	28	100,00%	

Tabulka: Výsledky párového srovnání slabých stránek

Faktor	Četnost	Váha	Pořadí
1	5	17,86%	2
2	3	10,71%	4
3	3	10,71%	4
4	2	7,14%	5
5	3	10,71%	4
6	2	7,14%	5
7	6	21,43%	1
8	4	14,29%	3
Celkem	28	100,00%	

Tabulka: Výsledky párového srovnání příležitostí

Faktor	Četnost	Váha	Pořadí
1	4	14,29%	3
2	3	10,71%	4
3	2	7,14%	5
4	6	21,43%	1
5	3	10,71%	4
6	3	10,71%	4
7	2	7,14%	5
8	5	17,86%	2
Celkem	28	100,00%	

Tabulka: Výsledky párového srovnání hrozeb

Faktor	Četnost	Váha	Pořadí
1	4	14,29%	3
2	2	7,14%	5
3	3	10,71%	4
4	6	21,43%	2
5	3	10,71%	4
6	3	10,71%	4
7	0	0,00%	6
8	7	25,00%	1
Celkem	28	100,00%	

Schémata a tabulky byly vytvořeny na základě SWOT analýzy pro MAS Ekoregion Úh-lava.

Příloha 2: Fullerovy trojúhelníky a jejich vyhodnocení pro jednotlivé kategorie SWOT analýzy MAS Aktivios

Schéma: Fullerův trojúhelník pro silné stránky

1	1	1	1	1	1	1
2	3	4	5	6	7	8
2	2	2	2	2	2	
3	4	5	6	7	8	
3	3	3	3	3		
4	5	6	7	8		
4	4	4	4			
5	6	7	8			
5	5	5				
6	7	8				
6	6					
7	8					
7						
8						

Schéma: Fullerův trojúhelník pro slabé stránky

1	1	1	1	1	1	1
2	3	4	5	6	7	8
2	2	2	2	2	2	
3	4	5	6	7	8	
3	3	3	3	3		
4	5	6	7	8		
4	4	4	4			
5	6	7	8			
5	5	5				
6	7	8				
6	6					
7	8					
7						
8						

Schéma: Fullerův trojúhelník pro příležitosti

1	1	1	1	1	1	1
2	3	4	5	6	7	8
2	2	2	2	2	2	
3	4	5	6	7	8	
3	3	3	3	3		
4	5	6	7	8		
4	4	4	4			
5	6	7	8			
5	5	5				
6	7	8				
6	6					
7	8					
7						
8						

Schéma: Fullerův trojúhelník pro hrozby

1	1	1	1	1	1	1
2	3	4	5	6	7	8
2	2	2	2	2	2	
3	4	5	6	7	8	
3	3	3	3	3		
4	5	6	7	8		
4	4	4	4			
5	6	7	8			
5	5	5				
6	7	8				
6	6					
7	8					
7						
8						

Tabulka: Výsledky párového srovnání silných stránek

Faktor	Četnost	Váha	Pořadí
1	6	21,43%	1
2	2	7,14%	4
3	2	7,14%	4
4	6	21,43%	1
5	2	7,14%	4
6	3	10,71%	3
7	4	14,29%	2
8	3	10,71%	3
Celkem	28	100,00%	

Tabulka: Výsledky párového srovnání slabých stránek

Faktor	Četnost	Váha	Pořadí
1	5	17,86%	3
2	2	7,14%	5
3	2	7,14%	5
4	4	14,29%	4
5	6	21,43%	2
6	7	25,00%	1
7	1	3,57%	6
8	1	3,57%	6
Celkem	28	100,00%	

Tabulka: Výsledky párového srovnání příležitostí

Faktor	Četnost	Váha	Pořadí
1	1	3,57%	6
2	4	14,29%	3
3	4	14,29%	3
4	5	17,86%	2
5	3	10,71%	4
6	2	7,14%	5
7	6	21,43%	1
8	3	10,71%	4
Celkem	28	100,00%	

Tabulka: Výsledky párového srovnání hrozeb

Faktor	Četnost	Váha	Pořadí
1	4	14,29%	3
2	6	21,43%	1
3	6	21,43%	1
4	2	7,14%	4
5	2	7,14%	4
6	2	7,14%	4
7	5	17,86%	2
8	1	3,57%	5
Celkem	28	100,00%	

Schémata a tabulky byly vytvořeny na základě SWOT analýzy pro MAS Aktivios.